

2

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

1967 | XXXIV

LA VIDA ESPIRITUAL

GOLNIK

VRGEL JE OGENJ V SVET

Ali ni luč véliki božji dar? Svetloba je življenje. Brez sonca ni življenja na zemlji. Prosimó za tisto luč, ki je resnica in ljubezen in življenje.

Koncil je pomen luči posebej osvetlil. Najvažnejši dokument cerkvenega zbora začenja z besedami: „Kristus je luč narodov.“ Na isto nas spominja svečnica.

Kristus je luč s svojim naukom, z zgledom in z milostjo:

- z naukom razsvetljuje razum in načela,
- z zgledom obseva cesto življenja,
- z milostjo ohranja in bogatí življenje duš.

Kakšen odnos moramo imeti do Kristusa — Luči?

- do njegovega nauka: temeljito poznanje, prepričana ljubezen in iznajdljivo širjenje z govorjeno ter pisano besedo,
- do njegovega zgleda: „Glejte, zgled sem vam dal“ — posnemanje življenja,
- do luči milosti: skrbimo, da v nas nikdar ne ugasne, in če, jo obnovimo v zakramentu sprave.

Na Kristusa — Luč v razsvetljenje narodov —, nas posebej spominja svečnica.

Sveča je ravna, gorí in sveti — to je simbol Kristusa, ki

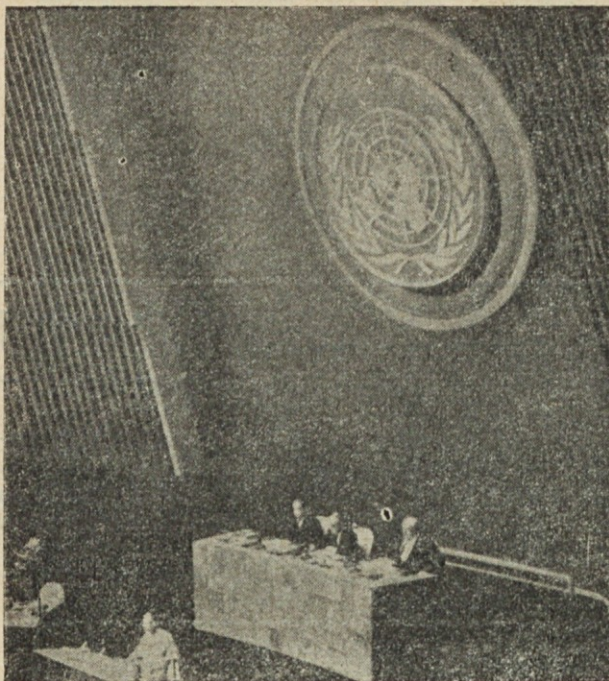
- je raven: značajnost v vseh položajih brez stranpotí in dvojnosti,
- gorí: pri darovanju v templju je v trpljenju zagorel in začel izgorevati za duhovno svobodo vseh narodov,
- sveti: z božje jasno in nepopustljivo resnico je presijal zmedo in temo svojega časa in okolja.

Kristus je luč v razsvetljenje poganov in kristjanov in brezvercev. Naša čast in dolžnost je, da smo otroci luči. Luč ni simbol, ampak življenje: razsvetljeno po resnici in gnano po ljubezni Kristusovi.

J. Re.

Pred in po koncilu

Sedež OZN
v
New Yorku (ZDA)

Razmerje Cerkve do mednarodnih problemov se je v našem desetletju temeljito spremenilo. Jasno so vidne razlike že v rednih diplomatskih odnosih med Cerkvijo in ostalimi narodi pred in po koncilu. Prvi Vatikanski koncil se je v letu 1870 zaključil z izolacijo Cerkve od ostalega sveta — papež Pij IX. je postal jetnik za vatikanskimi zidovi in v navalu liberalnih idej in pravnih sistemov, slonečih na pozitivizmu, je bila Cerkev v drugi polovici 19. stoletja, ko je npr. industrijska civilizacija svet spreminjala v čuda, vsak dan znova obsojena na umik v katakombe in takrat modni filozofi —

od liberalizma do marksizma — so Cerkvi napovedovali počasno smrt.

Dialog z vsem svetom

Če so si mnogi napovedovali, da bo Cerkev morala v ghetto — slepo ulico, pa se je kmalu začelo kazati, kako se je življenje v Cerkvi v najhujši dobi modernih preganjanj znalo uveljaviti. Če je bila v letu 1870 z odpravo cerkvene države vidna Cerkev izbrisana z evropskega zemljevida, pa se je Cerkev posebej z misijonsko akcijo takoj raztegnila na ves svet. Mogoče je besedica takoj preneznatna, ker bi se dalo misliti, kakor da Cerkev ni že stoletja izva-

jala misijonstva po drugih kontinentih. Vendar je ravno po I. Vatikanskem koncilu viden silen porast misijonske aktivnosti. Francija je bila v Evropi vodilna država pri uvajanju metod liberalizma v javno in zasebno življenje, toda v svojih kolonialnih posestvih v Aziji in Afriki se je francoski misijonar mogel v veliki meri naslanjati na pomoč tudi laičnih, liberalnih oblasti. Zdelelo se je, da bo takšna povezava misijonskemu delu Cerkve celo v škodo, toda nadaljnji razvoj je pokazal, da bistva misijonstva razmah evropskega modernega kolonializma Cerkvi ni mogel izropati.

Že tedaj je torej Cerkve živela v dialogu s svetom, kakor se ji je izven Evrope odpiral in je pri tem morala računati na okolja, ki niso bila krščanska. Mogoče so bile najbližje krščanstvu duša in kultura nepokvarjenih azijskih in afriških ljudstev, dočim so metode vladanja v raznih evropskih državah že bile ponekod daleč od načel in temeljev krščanstva.

Tedanje razmerje med Cerkvijo in svetom je bilo torej polno pretresov, trpljenja in tragike. Cerkve vse do konca druge svetovne vojne na polju mednarodne politike ni mogla iz ghetta — slepe ulice, ker npr. tudi še v letu 1946 Cerkvi niso pustili na mednarodne mirovne konference in pogovore, kjer bi mogla povedati svoje mnenje in nuditi pomoč vsemu človeštvu. Če pa se je že dajala temu njenemu poslanstvu neka cena, pa se je vedno poudarjalo, da naj ostane to njeno delo omejeno samo za delo v notranjosti cerkva in svetišč — Cerkve je še vedno

smela zreti na svet samo skozi okna zakristije... Ko je Roosevelt še leta 1945 Stalinu predlagal, da bi po želji Pija XII. tudi Cerkev bila povabljena na mirovno konferenco, je Moskva takšno misel surovo odklonila.

Obzorje dialoga

Komaj petnajst let je poteklo in že se je položaj temeljito spremenil. Ko so ustanovili leta 1945 Organizacijo združenih narodov, sv. Sedeža niso povabili in še manj je bilo v ustanovne pogodbe in listine vneseno, da bi smel biti kdaj na kakšno sodelovanje povabljen tudi zastopnik Vatikana. Ob napovedi II. Vatikanskega koncila pa se je vse zaobrnilo; dasi še ni bilo jasno, kaj se bo z novim koncilom sprožilo, se je že v prvih posvetih izkazalo, da bo šlo za prodor Cerkve iz slepe ulice — šlo je za preureditev Cerkve — aggiornamento — v njenem razmerju do modernega sveta. Še preden so se izluščile prve misli in ideje o modernem dialogu, je že bila povsod vidna navzočnost Cerkve z novimi silami za sodelovanje z vsem svetom. Okrožnica Janeza XXIII. Pacem in terris se danes celo po

-
- ali je bil možen dialog po I. vatikanskem koncilu?
 - in leta 1946?
 - katera država je odklonila sodelovanje Vatikana leta 1945?
 - kdaj si je svet želel dialogirati s Cerkvijo?

levičarskih ideologih proglašajo za osnovo pravega sožitja med vsemi narodi pri skupnih naporih za ohranitev miru. Sicer morejo biti levičarski komentariji polni skritih namenov, toda zahod in vzhod ne moreta mimo naukov in predlogov za moderni svet, kakor so bili izdelani v končni deklaraciji koncila o razmerju Cerkev do modernega sveta.

Če se od spodaj gradijo sedaj tudi na polju mednarodne politike pogoji za resen in stvaren dialog, pa se je v življenju Cerkev — mogoče celo proti njeni izrecni volji — še nekaj temeljito predrugačilo. Cerkev se v svojem dialogu s svetom dviga nad oblike sveta, kakor so bile dosedaj veljavne in so še. Sprememba se je najbolj vidno pokazala tedaj, ko je bil novembra 1965 Pavel VI. povabljen na obisk pri Organizaciji združenih narodov v New Yorku. Po pravilih stare diplomacije ne bi bilo

mogoče, da bi se takega zasedanja udeležil poglavar, ki ni bil član organizacije ali ustanove. Če je bila navzočnost Vatikana na mirovnih konferencah v letu 1946 odklonjena, pa je dvajset let pozneje ravno navzočnost papeža Pavla VI. v New Yorku poudarila pomen obstoja tiste ustanove, ki je vzrasla prav iz tistih konferenc, na katere Cerkev ni smela priti. Ni ravno brez pomena, da je v New Yorku pozdravil papeža tudi sovjetski zunanji minister Gromyko, zastopnik tiste države, ki je v letu 1945 sodelovanje Cerkev odklonila, preprečila.

Še bolj viden pa je pomen Cerkev v sodobnem mednarodnem življenju v dejstvu, da Vatikan za spremembo v odnosu med Cerkvijo in Organizacijo združenih narodov ni terjal za Cerkev redno diplomatsko zastopstvo in priznanje. Zgodilo se je obratno: nekaj mesecev pozneje je

Pri dialogu ni ovira
ne barva, ne jezik,
ne narodnost — pač
pa Cerkev zavrača
zmoto, krivico, brez-
boštvo

- Cerkev ne zahteva diplomatsko priznanje
- ves svet priznava idejno moč Cerkve
- Cerkev oblikuje novo mednarodno moralo

bil pri papežu Pavlu VI. na „dialogu“ sovjetski zunanji minister Gromyko, ne malo zaradi tega, da bi Sovjetska zveza tudi v Rimu prejela oznako neke sodobnosti.

Nad vsemi v službi vsem

Najnovejše poteze Pavla VI. na področju mednarodne politike so viden dokaz, kako visoko se je cerkvena diplomacija povzpela v dialogu z vsem svetom. Sicer uradno Cerkev še vedno z mnogimi državami nima diplomatskih zvez ali pa je morala v posameznih primerih pristati z nekaterimi državami celo na okrnjene dogovore ali protokole, pa se v najvažnejših in najtežjih primerih spet in spet razkriva, kako daleč je že prodrla. Za dokaz bi mogli navesti samo papeževo posredovanje za premirje v nesrečnem vojskovanju v Vietnamu, poleg tega pa iz vsakega javnega govora Pavla VI. ves svet sproti nabira nauke in napotke za urejanje najtežjih problemov mednarodnega sožitja.

Ko so lansko leto v Lyonu na kongresu Pax Romane govorili tudi o dialogu, je poljska zastopnica Ana Moravska razlagala, kako velike so še ovire za pravi dialog, ker še niso jasne niti metode. Pri tem pa je še

večja težava v tem, da bo delo za dialog v glavnem prepuščeno laikom in nato šele zastopnikom hierarhije, ki se še tudi love za prijemi in oblikami in ni prave jasnosti.

Koliko težji bi torej morali biti pogoji za delavnost Cerkve za pospeševanje in poglobljanje dialogov med narodi, ko se ti javno sicer že krvavo očitujejo na bojiščih v Aziji in v nemirih v Afriki; koliko je še sporov, ki se razvijajo in pojasnjujejo po salonih diplomatskih konferenc (konference za razorožitev v Zenevi, posvetovanja za omejitev atomskega orožja ipd). Cerkev nikjer ne zahteva javnega sodelovanja, kaj šele diplomatsko priznanje, dasi ves svet more spet in spet priznavati idejno moč in vodstvo Cerkve pri oblikovanju novega pravnega reda in mednarodne morale.

Na polju mednarodnega sodelovanja je danes Cerkev res že **Mater** nad vsemi narodi; po raznih tokovih in dotokih pa se kot **Magistra** ponuja, uveljavlja s sredstvi, kakor so j. bili pred tisočletji izročeni z nauki evangelijev in božjih resnic.

Sodobni mednarodni problemi se že v veliki meri urejajo z varstvom in načeli Cerkve.

Ruda Jurčec

MOLITVENI NAMEN:

Splošni: da bi bili vsi učljivi pri poslušanju škofov, kadar oznanjajo nauk Cerkve.

Misijonski: za Cerkev v Vietnamu.

Za slovensko domovino: po beograjskem protokolu molimo za slovenske škofe in za pravi odnos izseljenskih Slovencev do njih.

*SLOVENSKI
IZVEDENEC
NA KONCILU*

Dva zastopnika moŝ
na II. vaticanskem
cerkvenem zboru

VSI BODIMO SVETI

Najbolj pomemben dekret drugega vaticanskega vesoljnega cerkvenega zbora je dogmatična konstitucija o Cerkvi in v njej je eno najlepših poglavij tisto, ki govori o poklicanosti vseh v Cerkvi k svetosti. Izglasovali so ga koncilski očetje 17. nov. 1964 ne samo z ogromno večino, ampak naravnost z navdušenjem in enoglasno: 2142 glasov je bilo za in samo 4 proti, to ni nič pri takšni množici. To dokazuje, da so imeli to poglavje za silno važno in dobro in za naš čas pomembno. Jedro je v tem: Cerkev je po svojem bistvu sveta, posvečena s Kristusovo krvjo; zato so vsi v Cerkvi brez izjeme poklicani k svetosti, od prvega do

zadnjega, od najvišjega do najnižjega, ne samo škofje, duhovniki in redovniki ter redovnice, ampak tudi vsi laiki, moŝje in ŝene, ne samo na splošno, ampak eden po eden, vsi skraja, individualno, katere koli starosti, stanu in poklica, naj se ukvarjajo s tem ali onim delom in poslom. In ta klic je po boŝji volji. To vsebino ima nauk o splošnem, občem klicu k svetosti.

Vsi so ga pozdravili

Z odobravanjem so ga sprejeli ne le katoličani, ampak tudi ločeni bratje, nekatoliški kristjani. Tudi oni tako razumejo in tako tolmačijo Kristusov nauk in evangelij. Ko so se v baziliki sv. Petra v Ri-

mu vršile te debate in so škofje v svojih govorih pojasnjevali zdaj to zdaj drugo točko tega lepega poglavja o svetosti, nas je vse, ki smo bili zraven, zajel kakor val navdušenja in toplote ob tako visokih idejah in kar čutilo se je, da v Cerkvi ne vlada samo človeški duh in človeško umovanje, ampak vse nekaj višjega. Zares ta duh zdaj bolj in bolj zajema vso Cerkev.

A že takrat mi je v duhu vstajal nek pomislek. Vprašanje namreč: kako pa bomo potem, ko bo koncil skončan, vse te reči obrazložili našim ljudem. Ali nam ne porečejo po svoji domači pameti, po svoji trezni glavi: „No, kako naj bo pa vse to res in zares? Zdaj vas je pa navdušenje malo predaleč zaneslo. Nikar ne pretiravajmo; ne plavajmo po zraku in po oblakih, postavimo se na zemljo, na trdne noge!“

Poznajo življenje

Kako je torej s tem? Saj se nam kar čudno zdi, kako naj bi vse to bilo popolnoma zares. A po drugi strani ne smemo pozabiti, da so koncilski očetje vendar možje treznega in resnobnega premisleka, ne vdajajo se ustvaram, ne plavajo po zraku, ampak poznajo življenje na zemlji, in vodi jih Sveti Duh in so pred Bogom odgovorni, da vsej čredi dajejo navodila ravno za to tako prozaično zemeljsko življenje. Na ta način je zamišljeno tudi to poglavje koncila. Iz tega je razvidno, kako nujno in važno je, da do bro obrazloži dekrete in pokažemo, kaj je pravzaprav koncil hotel. Ni ravno lahko to poglavje o klicu k

svetosti: da bo stvar jasna, bomo obravnavali najprej o temeljih te- ga nauka, nato o cilju, ki je eden, in o potih, ki so mnoga, potem pa o sredstvih na potu, s posebnim poudarkom, da so te lepe smernice namenjene tudi vsem laikom.

1. Temelji

Kje so temelji tega nauka? V tistem členu apostolske vere, ki se glasi: verujem v eno, *sveto* katoliško Cerkev. Vsa krščanska stoletja so od prvih početkov izpovedovala to vero. In če naša vera tako pravi, potem ta člen mora imeti nek smisel, to se pravi: Cerkev je v resnici, je dejansko sveta, posvečena Bogu in vsi, ki so v Cerkvi, morajo imeti neko udeležbo pri tej svetosti, ki jo je Kristus svoji Cerkvi podelil in h kateri je Cerkev kot božja ustanova poklicana. Cerkev je božje ljudstvo: to se pravi, od Boga izbrano in Bogu posvečeno, njemu v službo namenjeno in s krvjo Kristusovo pridobljeno. Zato pomeni božje ljudstvo isto kakor sveto ljudstvo. Prvo pismo apostola Petra trdi tako izrazito: „Vi pa ste izvoljen rod, kraljevo duhovstvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo, da bi oznanjali slavna dela njega, ki vas

„Zato so v Cerkvi vsi, naj pripadajo k hierarhiji ali jih hierarhija vodi, poklicani k svetosti.“

(Koncil v dokumentu o Cerkvi)

je poklican iz teme v svojo čudovito luč, kateri nekdanje niste bili ljudstvo; zdaj pa ste božje ljudstvo, kateri niste bili deležni usmiljenja, zdaj pa ste usmiljenje dosegli“ (1 Petr 2, 9-10). Pa nikar ne mislimo, da so bili takrat in v tistih začetnih razmerah povprečni kristjani, katerim je sveti Peter pisal te besede, popolnoma brez napak ali kaj posebno drugačni od nas. Tako so torej učili apostoli. A ravno ta ideja, da so vsi verniki brez izjeme neko „kraljevsko duhovstvo“, to je, da imajo tudi laiki v moči zakramenta sv. krsta neko posvečenje in neko splošno duhovstvo, je na žalost zadnje čase ostala preveč v ozadju in malone pozabljena med nami. To se je zgodilo zaradi ostre polemike s protestantizmom; toda pobuda je naša napaka. Koncil je to idejo znova postavil na častno mesto. Iz tega pa takoj sledi, da so vsi tudi poklicani k svetosti.

Samo to pričakuje od nas

Cerkev je nadalje ljudstvo otrok božjih in je nevesta Kristusova in je obenem njegovo skrivnostno Telo. Vse to je spet osnova poklicanosti k svetosti, ki velja vsem udom tega skrivnostnega Telesa. Morda najbolj izrazit temelj je pa to, da v Cerkvi Kristus sam vsem svojim udom daje Svetega Duha in njegove darove: Duh pa je sam v sebi Svetost, je Posvečevalec, je vir in živi klic svetosti. Zdaj bomo lahko razumeli kar pravi koncil takoj na začetku poglavja: „O Cerkvi, katere skrivnost razlaga

Zgoraj: levo kard. Agagianian, desno kardinal Lercaro; spodaj: levo kardinal Doepfner, desno kard. Suenens

cerkveni zbor, verujemo, da je neuničljivo sveta. Kristus, božji Sin, ki ga z Očetom in Svetim Duhom slavimo kot 'edino' svetega, je namreč Cerkev vzljubil kot svojo nevesto in sam sebe dal zanjo, da bi jo posvetil; združil jo je s seboj kot svoje telo ter jo napolnil s podaritvijo Svetega Duha v božjo slavo. Zato so v Cerkvi vsi, naj pripadajo k hierarhiji ali pa jih hierarhija vodi, poklicani k svetosti po apostolovi besedi: 'To je namreč božja volja, vaše posvečenje' (1 Tes 4, 3). Ta svetost Cerkev se neprestano razodeva in se mora razodevati v sadovih milosti, ki jih Sveti Duh uresničuje v vernikih" (Dogmatična konstitucija o Cerkvi, člen 39). Jasne, odločne so te besede, brez sence dvoma.

Drugače ne more biti

Malo pozneje dekret spet slovesno zatrdi: „Vsem je torej jasno, da so vsi kristjani, naj bodo katerega koli stanu ali reda, poklicani k polnosti ljubezni. S to svetostjo pa tudi v zemeljski družbi prispevajo k temu; življenje postaja bolj človeško“ (člen 41).

Ni kristjan, kdor ni krščen; a kdor je krščen, je včlenjen v Kristusa in je s tem prejel opravičenje in v tem je vključen poklic k svetosti v dejanskem življenju. Drugače ne more biti.

„Tisti, ki hodijo za Kristusom, so od Boga poklicani in opravičeni v Jezusu Gospodu ne po svojih delih, marveč po njegovem sklepu in milosti; v krstu vere so postali božji otroci in deležni božje narave in tako v resnici sveti. Z božjo pomočjo morajo tisto posvečenje, katerega so prejeli, v življenju ohranjati in izpopolnjevati. Apostol jih opominja, naj živijo 'kakor se spodobi svetim' (Ef 5; 3)“ (člen 40). Pa saj bi morali brati vse poglavje v celoti, kjer se te misli tako lepo prepletajo in med sabo pojasnjujejo! A naj bo dovolj! Dolžnost sodobnega kristjana, ki naj bo tega imena vreden, je, da tudi sam mirno koncilске odloke bere in se vanje poglobi.

Obrazložimo rajši še druge plati tega vprašanja.

„Vsi verniki so vabljeni in dolžni težiti po svetosti in svojemu stanu primerni popolnosti.“

Koncil v dokumentu o Cerkvi

2. Cilj je eden ter isti, pota pa mnoga

Vir in vzor in cilj svetosti, h kateri smo vsi poklicani, je en sam, to je Kristus in v Kristusu naše združenje z Bogom. Pota, po katerih do cilja hodimo, so pa nujno različna in mnogotera.

Krst je isti za vse ljudi, a vsakemu od nas je Bog odločil drugačno življenjsko pot in dal svobodo, da si drugačno izberemo. Zato je tudi drugačna pot, po kateri naj vsak uresničuje skupni ideal svetosti. Vsi težimo k istemu združenju z Bogom, katero se na zemlji ostvarja v ljubezni; vsem so na razpolago ista sredstva, a vendar jih mora vsak uresničiti na svoj poseben, individualni način. V tem oziru vlada pestra različnost v duhovnem svetu in Cerkvi sploh. Bog je hotel takó. In to je tudi v skladu z različnimi naravnimi darovi, s temperamentnostjo, ki jo s sabo nosimo, zavisj pa še bolj od različnih nadnaravnih darov, ki jih Sveti Duh deli vsakemu od nas, kakor on hoče, vse pa vodi v korist skupnosti. Čudovit je ta božji načrt; samo neskončna modrost ga je mogla zamisliti in ga more voditi.

Ni dvoma tedaj, da so v Cerkvi potrebne različne duhovne smeri in šole, kakor so različna pota svetosti k istemu Bogu. Velika zmeta je misliti, kot se včasih čuje, da so k svetosti poklicani samo tisti, ki se zapró v samostan. Tudi drugi, dá, vsi v Cerkvi so poklicani. Kako je treba to umeti, bo mo razložili drugikrat.

Vsi so torej poklicani in dekret jih po vrsti omenja, od zgoraj navzdol: škofe, duhovnike, nižje služabnike (diakone), redovnike in redovnice, apostolske delavce, nato pa izrecno in posebej zakonce in starše, vdove in neporočene, delavce, zakaj tudi vsakdanje delo je po krščanskem pojmovanju vir posvečenja, nato še uboge, slabotne, bolnike, skratka vse, kajti, kakor omenja zadnji odstavek, vsi verniki naj se v svojih življenjskih razmerah, dolžnostih in okoliščinah vsak dan posvečujejo (prim. člen 41).

3. Sredstva na poti

Mnoga so sredstva na poti k svetosti, a prvi in najpotrebnejši dar je ljubezen, s katero Boga ljubimo nad vse in bližnjega zaradi njega. V krščanski ljubezni se v prvi vrsti ostvarja svetost, o kateri govori koncil. „Bog je ljubezen in, kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog ostane v njem“ (1 Jan 4, 16). A svojo ljubezen je Bog v obilju razlil v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan (prim. Rimlj 5, 5)“ (člen 42). „Zato je znamenje resničnega Kristusovega učenca ljubezen tako do Boga kakor do bližnjega“ (člen 42). V ljubezni je višek.

Najvišja oblika ljubezni, ki je vez popolnosti, pa je tista, ki se izraža v trpljenju in v žrtvi življenja, kakor je prvi Kristus dal življenje za nas, tako tudi med nami v Cerkvi nihče nima večje ljubezni, kakor kdor dá svoje življe-

nje zanj in za brate (prim. člen 42).

Ni je dobe v zgodovini Cerkve, ki bi ne poznala tu ali tam preganjanja in stiske v tej ali oni obliki. Tedaj se pa vedno znova dogaja, da včasih čisto preprosti ljudje, čisto navadni kristjani, v katerih preje nihče ni opazil nič posebnega, naenkrat pokažejo izreden pogum in izredno ljubezen v pričevanju za Kristusa, pogosto s trpljenjem, včasih tudi za ceno življenja: to je znak prave, dá, najvišje stopnje svetosti. In to store, kakor da tako mora biti, kot da vse to od sebe prihaja iz njihove najgloblje notranjosti. In tudi je tako. Ali ni to res znak, da je v čisto navadnem življenju že prej klilo to seme svetosti, zasejano po milosti v krstu od Svetega Duha, ne da bi oni sami ali kdo drugi to posebej opazil?

To pomeni, da je v življenju svetost tudi tam, kjer je mi ne slutimo. Da je drugačna, kakor navadno mislimo. Ne smemo tudi pozabiti, da se na zemlji javlja v zelo krhki in nepopolni obliki, ker smo kakor romarji in popotniki.

Takšno svetost brez posebnih znamenj, čudežev, prikazanj in prividov ima na misli koncil, ko uči, da so vsi v Cerkvi poklicani k svetosti. Poudarja to, kar je bilo pozabljeno: svetost tudi laiškega življenja.

Zato se to poglavje zaključuje z besedami: „Vsi verniki so torej vabljeni in dolžni težiti po svetosti in svojemu stanu primerni popolnosti“ (člen 42).

Mmgr. dr. J. Vodopivec, Rim

DOLŽNOST IN VAŽNOST POKORE

Letos je predpust kratek. Že 8. februarja je pepelnica, s katero začenja sveta Cerkev resni in spokorni postni čas. S pokoro, molitvijo in dobrimi deli se verni kristjani pripravljamo na Veliko noč, s pogledom uprtim na Jezusa, ki se je sam postil štirideset dni in noči v puščavi in je za nas trpel in umrl. Brez pokore in samozataje je resnično krščansko življenje nemogoče — ne samo v postnem času, ampak vsak čas in vse dni. Kdor resno hoče svoje posvečenje in zveličanje, mora hoditi za Jezusom in nositi za njim svoj križ, ki pomeni pokoro, odpoved, žrtev.

Kdor tega noče razumeti, ni vreden, da bi bil Jezusov učenec: „Kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden“ (Mt 10, 38).

O dolžnosti in važnosti pokore govori Cerkev ponovno v svojih koncilskih konstitucijah in dekretih. Obširno in jasno uči o tem sveti oče, papež Pavel VI. v svoji konstituciji: „Spokorite se“, ki jo je objavil 17. februarja leta 1966 in je v njej na prošnjo koncilskih očetov tudi na novo določil za vso Cerkev veljavno postno postavo. Naj bodo tu podane glavne misli in določbe omenjene konstitucije

- *kako se imenuje važna okrožnica o pokori po koncilu?*
- *kdo jo je napisal?*
- *kdaj jo je objavil?*

in nekatere, od merodajnih osebnosti dodane razlage.

Dolžnost pokore

Takole govori o tem važnem poglavju krščanskega življenja sveti oče: „Med važnimi in nujnimi vprašanji, s katerimi se ukvarjamo po naši pastirski službi, po našem mnenju ni na zadnjem mestu dolžnost, da vse naše sinove in tudi vse ljudi z verskim čutom poučimo, kaj pomeni božja zapoved o pokori in kako važna je.“

Med koncilom si je Cerkev prizadevala spoznati lastno skrivnost in je v vsej širini pretehtala svojo naravo. Predvsem je premotrila tiste vezi, ki jo vežejo s Kristusom in njegovim odrešilnim delom. V jasnejšo luč je postavila dolžnost, ki veže vse njene člane, da namreč sodelujejo pri Kristusovem delu tudi glede zatajevanja. Razen tega je prišla Cerkev vedno bolj do zavesti, čeprav naj bi bila po božji zamisli brez madeža in greha, da jo vendarle sestavljajo ljudje, ki se lahko omadežujejo in se morajo zato neprestano spreobračati nazaj k Bogu in se obnavljati, ne samo notranje in osebno, ampak tudi zunanje in občestveno. Poslanstvo Cerkve v svetu je v tem, da ljudi uči, kako naj

pravilno uporabljajo zemeljske dobrine in sodelujejo pri posvečenju sveta; istočasno pa je njena naloga, spodbujati sinove k tisti zveličavni odpovedi, ki jih na njihovem potovanju proti nebeški domovini varuje, da se ne bodo navezovali na zemeljske reči.

Sveti oče naslavlja na vse vernike besede, ki jih je spregovoril sv. Peter v svojem prvem pobinkoštnem govoru: „Delajte pokoro v odpuščenju svojih grehov“ (Apd 2, 38). Obenem pa ponavlja vsem narodom na svetu povabilo sv. Pavla: „Spreobrnite se k živemu Bogu“ (Apd 14, 14).

Z veseljem ugotavlja, kako je pokora v časti tudi pri ločenih bratih in celo v nekrščanskih verstvih, tesno povezana z notranjim verskim čutom.

Pokora v stari zavezi

Gledajoč na Staro zavezo navaja dejstva svetega pisma, iz katerih je razvidno, da je bila pokora že tedaj pobožno in vsakomur osebno dejanje, katerega cilj je Boga ljubiti in se mu izročiti. Verni ljudje se ne postijo sebi na ljubo, ampak zaradi Boga. Že tedaj se pokora javlja kot sredstvo in znamenje popolnosti in svetosti. Primeri za to so nam Judita, Danijel, prerokinja Ana in toliko drugih izbranih duš, ki so služile Bogu noč in dan v postu in molitvi in to z veseljem in radostjo. Iz Stare zaveze je končno razvidno, kako so pravični ljudje z osebno pokoro zadoščevali za grehe vsega občestva. Izmed teh je omembe vreden Mojzes, ki se je

štirideset dni postil, da bi potolažil Gospoda zaradi grehov nezvestega ljudstva. Pri preroku Izaiju je govor o bodočem Mesiju, božjem služabniku, ki bo nase vzel naše trpljenje in bo Bog nanj naložil nas vseh pregrehe (53 pogl.).

In po Kristusu

Pokora, ki je potreba notranjega življenja in je predmet posebne zapovedi božjega razodetja, dobi v Kristusu in Cerkvi povsem nov in pomenljiv pomen. Kristus, ki je v svojem življenju to, kar je učil, vedno tudi izvrševal, je pred nastopom svoje službe prebil štirideset dni in noči v postu in molitvi ter je začel svoje javno poslanstvo z veselim oznanilom: „Kraljestvo božje se je približalo.“ Tjemu pa je takoj dodal: „Spokorite se in verujte evangeliju“ (Mr 1, 15). Te besede so nekak povzetek in vsebina vsega krščanskega življenja. Po pokori postajamo kristjani deležni Kristusovega trpljenja in si z njo služimo slavo vstajenja. V zakramentu svete pokore prejemamo odpuščenje Bogu prizadete žalitve in se hkrati spravimo s Cerkvijo, ki smo jo z grehom ranili in katera se z ljubeznijo, zgledom in molitvami trudi za naše spreobrnjenje. Majhno spokorno delo, ki je po spovedi naloženo posameznim spokornikom, postane na poseben način deležno neskončnega Kristusovega zadoščenja. Spokornik pa more po splošnih določbah Cerkve zakramentalnemu zadoščevanju dodati še druga svoja dela in trpljenje. Pokora slehernega vernika je v

Cerkvi povezana z vsem občestvom, ker je Cerkev povezana s Kristusom z najtesnejšimi vezmi.

Zunanja pokora

Čeprav ima pokora predvsem notranji religiozni značaj, vendarle ne izključuje in nezožuje zunanjih spokornih del. Cerkev na koncilu prav za naše dni poudarja, da prava pokora v nobenem času ne more biti brez telesne askeze, ki vsebuje tudi mrtvenje telesa. Potreba telesnega zatajevanja je še bolj vidna, če se ozremo na slabotnost človeške narave, ker se po Adamovem grehu meso bori proti duhu in duh proti mesu. Taka vaja v mrtvenju telesa, ki je daleč proč od kakršnekoli oblike stoicizma, ne obsoja človeškega telesa, ki si ga je privzel sam božji Sin. Še več. Cilj mrtvenja je osvoboditev človeka, ki se pogosto čuti zvezanega zaradi poželjivosti po čutnem delu svojega bitja. Po telesnem postu dobi človek nazaj moč, da se dostojanstvo človeške narave, ki ga je ranila nezmernost, obnovi po gorečnosti zdravnega pritrgovanja.

V Novi zavezi in v zgodovini Cerkve se kljub temu, da se dolžnost pokore utemeljuje predvsem s prisposabljanjem trpečemu Kri-

-
- *pokora utrjuje voljo*
 - *post nas spominja na tiste, ki vsak dan stradajo*
 - *Kristus je s trpljenjem svet odrešil*

stusu, dokazuje s posebno vneto
nujnost tiste askeze, ki okroti telo
in ga devlje v sužnost, sklicujoč
se pri tem na zgled Kristusa sa-
mega. Je pa Cerkev odkrito obso-
dila vsako zgolj zunanjo obliko po-
kore, iz katere odseva farizejski
duh. Notranja vez, ki se v pokori
spleta med zunanjim dejanjem, no-
tranjim spreobrnjenjem, molitvijo
in delom ljubezni, je poudarjena
in na široko razpredena v liturgi-
čnih besedilih vseh časov.

Prostovoljna vaja v zunanji pokori

Cerkev sicer zelo poudarja pr-
venstveno nadnaravne in religioz-
ne vrednote pokore, ki tudi sodob-
nemu človeku zelo pomagajo k
spoznanju, kaj je Bog, kakšne pr-
vice ima On do človeka, kakšno
odrešenje nam je prinesel Kristus,
vendar pa kljub temu vernike opo-
minja, da naj notranje spreobrnje-
nje duše združujejo z zunanjimi
deli telesnega zatajevanja.

a) Najprej Cerkev zahteva, da
vsi izvršujejo krepost pokore s
tem, da stalno opravljajo svoje
stanovske službe in potrpežljivo
prenašajo nadloge zemeljskega
življenja, ki so združene z vsakda-
njim delom, kakor tudi negotovost
položaja, ki vznemirja srce z za-
skrbljenostjo.

b) Tisti člani Cerkve, ki jih sti-
skajo nadloge, bolezn, revščina in

— *pokora je v spolnjevanju
stanovskih dolžnosti,*

— *v vdanosti v trpljenju, bo-
lezni, nesreči.*

druge stiske, ali pa zaradi pravice
tipe preganjanje, se opominjajo,
naj se navadijo svoje bolečine potr-
pežljivo združevati s Kristusom.
Tako ne bodo samo v polnejši me-
ri izvrševali dolžnost pokore, am-
pak si bodo zaslužili tudi življenje
v milosti, bratom in sebi pa v
evangeliju obljubljeno blaženost.

c) Dolžnost zatajevanja morajo
bolj izpolnjevati duhovniki, ki so
po neizbrisnem znamenju tesneje
povezani s Kristusom, in pa tisti,
ki imajo zaobljubo evangeljskih
svetov, da bi bolj od blizu hodili
za Gospodom, ki je sam sebe izni-
čil, in si lažje in uspešneje priza-
devali za popolno ljubezen.

Vse vernike brez razlike pa Cer-
kev opozarja na eno: da namreč po-
leg težav in stisk, ki jih nudi
vsakdanje življenje, svoje telo za-
tirajo še s kakimi prostovoljnimi
dejanji zatajevanja in tako spol-
nijo božjo zapoved o pokori.

Nova spokorna disciplina

Da bi svoje sinove spomnil na
zapoved pokore in jih v nemal k
izpolnjevanju te zapovedi, je skle-
nil apostolski sedež preurediti
spokorno disciplino tako, da bo
prilagojena sodobnim razmeram.
Prepušča pa skrbi in modrosti
škofov, zbranih na zborih ali kon-
ferencah, da spričo poznanja svoj-
jih krajev in ljudi izdajo določbe,
ki bodo učinkovito vodile k cilju.
Nespremenjeno naj ostane nasled-
nje: Predvsem hoče Cerkev pove-
dati, da so trije, že prastari na-
čini, na katere moremo zadostiti
božji zapovedi o pokori, namreč
molitev, post in miloščina, čeprav

je Cerkev v postni disciplini posebno poudarjala zdržek od mesa in post. Načini te pokore so skupni vsem starostnim dobam; v našem času pa navajajo različne vzroke, zaradi katerih je zaradi različnih krajevnih okoliščin bolj nujen en način pokore kakor pa drug. Pri narodih, ki uživajo večjo mero ekonomskih dobrin, je treba predvsem poudarjati zatajevanje, da se ne bodo ravnali po tem svetu, obenem pa je treba opomniti k pričevanju ljubezni do bližnjih, ki prebivajo tudi v daljnih deželah, pa jih stiskata revščina in lakota. Pri narodih pa, ki živijo v bolj skromnih življenjskih okoliščinah, bo Bogu bolj všeč in ljubo ter članom Kristusovega telesa bolj koristno, če ljudje ne opustijo priložnosti za izboljšanje družbenih razmer, svoje težave pa Bogu darujejo v molitvi, pobožno in tesno povezani s Kristusovimi bolečinami.

Tam, kjer je to mogoče obdržati, ohranja Cerkev glede zunanjih pokore navado, ki je bila toliko stoletij po cerkvenem pravu določena, tudi kar zadeva zdržek od mesa in post. Obenem pa hoče s svojimi določbami poveljaviti tudi druge načine pokore tam, kjer se bo škofovskim konferencam zdelo potrebno nadomestiti zdržek in post z molitvijo in deli usmiljenja.

Da bi pa bili vsi verniki združeni pri skupnem opravljanju pokore, apostolski sedež določa nekatere spokorne dneve in čase, ki v cerkvenem letu bolj izražajo velikonočno Kristusovo skrivnost, ali pa jih zahtevajo posebne potrebe Cerkve.

Katere so glavne spremembe o pokori?

Kaj je novo?

Zato se razglša in odloča naslednje: I. Vsi verniki so po božjem zakonu dolžni delati pokoro. II. Štiridesetdanski post obdrži svoj spokorni značaj. Dnevi pokore, ki jih je obvezno treba držati v vsej Cerkvi, so vsi petki in pepelnična sreča ali pri različnih drugih obredih prvi dan velikega posta: to v bistvu veže pod smrtnim grehom. Vse petke bodi zdržek od mesa, če ni ta dan zapovedan praznik; zdržek in post pa na pepelnično sredo, ali pri drugih obredih na prvi dan velikega posta, in veliki petek, na dan trpljenja in smrti Jezusa Kristusa. III. Zakon zdržka prepoveduje uživanje mesa, ne pa jajc, mlečnih izdelkov in kakršne zabele, tudi živalske; naknadno je dovoljeno tudi uživanje mesne juhe. Zakon posta določa, da se le enkrat na dan do sitega najemo; ne prepoveduje pa nekaj hrane zaužiti zjutraj in zvečer; glede kakovosti in količine jedi se je treba ravnati po odobreni krajevni navadi. IV. Zakon zdržka veže vse tiste, ki so spolnili 14. leto starosti; post, to je pritrgovanje v jedi pa veže vse od izpolnjenega 21. leta do začetega 60. leta. Glede mladoletnih pa naj dušni pastirji in starši posebej skrbijo, da jim bodo privzgojili pravi čut za pokoro. V. odpravljene so vsi privilegiji in indulti, bodisi splošni, bodisi posebni. Ne

spreminjajo pa se s temi odredbami zaobljube katerekoli fizične ali pravne osebe, kakor tudi ne konstitucije ali pravila kateregakoli reda. VI. V skladu s koncilskim dekretom o pastirski službi škofov spada v pristojnost škofovskih konferenc naslednje: a) iz upravičenega razloga post lahko preloži-jo, upoštevati pa morajo vedno štiridesetdanski post; b) določijo lahko drugačno obliko pokore, zlasti še dela usmiljenja in pobožne vaje, ki zdržek in post nadomestijo v celoti ali delno; c) kar bodo škofovske konference o tem določile, naj zaradi vednosti sporočijo apostolskemu sedežu. VII. Nespremenjena ostanejo pooblastila o podeljevanju spregledov, ki pripadajo posameznim škofom po določitih koncilskega dekreta „Kristus Gospod“ v št. 8, b. Župniki pa morejo iz upravičenega vzroka in upoštevaje ordinarijeva določila post in zdržek spregledati ali zamenjati v druga dobra dela posameznim vernikom ali posameznim družinam; isto more tudi predstojnik duhovniškega reda ali ustanove glede svojih podrejenih. VIII. V vzhodnih cerkvah ima pravico določiti dneve posta in zdržka po določbah koncilskega dekreta „O vzhodnih katoliških cerkvah“ št. 23 patriarh s sinodo ali pa najvišja oblast vsake Cerkve s koncilom hierarhov. IX. Zelo je želeli, da bi škofje in drugi dušni pastirji poleg pogostnejšega prejemanja zakramenta pokore pospeševali v zadoščevanje ali prošnje tudi izredna spokorna dela, zlasti še v postnem času. Vsem vernikom pa se zelo pripo-

roča, da se iskreno prepokorijo s cerkveno postno postavo spoštujejo krščanskim spokornim duhom,

Zaključne opombe

P. Bertram D.J. je objavil v Osservatore Romano glede gornje papeške konstitucije nekaj praktičnih pojasnil in navodil: Pred vsem drugim poudarja temeljno misel konstitucije, ki je ta, da je vsak vernik osebno dolžan gojiti v sebi duha spokornosti, k čemur nas z besedo in zgledom spodbuja Gospod Jezus Kristus. Važen poudarek spokornega značaja postnega časa, ki naj ga vsa Cerkev skupno v duhu pokore obhaja. Število zapovedanih postnih dni je v resnici zelo majhno, zlasti še tam, kjer narodne škofovske konference dovoljujejo, da se zdržek v petkih med letom lahko nadomesti z drugimi spokornimi deli. Pri vsem tem tako božji zakon glede pokore, kakor Cerkev v svoji postni postavi upoštevata različne olajševalne okoliščine: telesne moči, značaj podnebja in dela, potovanja, hrana v javnih gostiščih itd. Če papeška konstitucija pravi, da nas postna postava obvezuje v bistvu pod smrtnim grehom, noče s tem reči, da bi že vsak posamezen tozadevni prestop bil smrtni greh. Bistvo dolžnosti obstoji v tem, da verniki cerkveno postno postavu spoštujejo in jo po svojih močeh kolikor mogoče redno spolnjujejo. Le tisti verniki smrtno greše, ki brez zadostnega vzroka in z brezbriznostjo postno zapoved prestopajo, ki niti volje nimajo, da bi dolžnosti pokore zadostili. Kolikor resnejša je volja za pokoro, toliko manj bo po-

samezen prestopok postne postave smrtni greh. In kolikor važnejši je razlog, ki opravičuje, toliko manjša bo krivda. Zaradi zares važnega razloga je često sploh ne bo (bolezen, revščina, gotove vrste dela, potovanja, skupna hrana itd.). Zavedati pa se morajo verniki, ki jim je težko spolniti postno zapoved, da dolžnost pokore, po samem Bogu ukazana, ostanę in da je mnogo načinov, s katerimi ji lahko zadostimo: prostovoljna in veliko-
dušna odpoved stvarim, ki so nam všeč: sladkarije, tobak, pijača, kino, televizija itd. Posebno lep izraz krščanskega spokornega duha oo v tem, ako to, kar si s takimi odpovedmi prihranimo, naklonimo ustanovam krščanske usmiljene ljubezni.

Dela krščanskega usmiljenja do ubogih in potrebnih imajo pred Bogom v vseh časih posebno zadostilno in zaslužno vrednost.

* Argentinski škofje so na svoji redni skupni konferenci, ki se je vršila v Buenos Airesu od 14. do 25. novembra, določili postno postavo: obvezna dneva posta in zdržka ostaneta pepelnišna sreda in veliki petek; zdržek od mesa je ukazan za ostale petke postnega časa. Drugih obveznih postnih dni ni. Priporočajo pa škofje v smislu papeške konstitucije vsem vernikov gojitev duha spokornosti, prostovoljni zdržek od mesa ob petkih med letom ki naj bodo vsem dnevi spomina Jezusove smrti, posvečevani s sveto mašo in svetimi zakramenti, s pobožnim berilom, zlasti sv. evangelija, s pobožnostjo križevega pota in z dobrimi deli krščanske ljubezni.

Alojzij Košmerlj

Iz dnevnika

Janeza XXIII.

19. marca (1899), pri mesečni duhovni obnovi

Dan mojega sv. Jožefa je; in kako ne znova začeti z navado zapisovanja mojih misli, z navado, ki sem jo od januarja pa do sedaj pretrgal, ne vem, ali po svoji krivdi, ali pa po krivdi nikogar.

Kako ne bi imenoval svetega Jožefa, ko v tem letu... (Tu je misel v besedilu pretrgana.)

16. aprila (1899), pri mesečni duhovni obnovi

Kolikorkrat prelistavam to majhno število strani in pridem do kraja, me je sram samega sebe ob misli, kako sem tri mesece precej slabo izvrševal tisti sklep, ki sem ga naredil pri duhovnih vajah v preteklem letu 1898, da bom zapisoval kako misel, ki zadeva stanje moje vesti. Kakor se zgoraj vidi, je že zvonilo za konec obnove, ko sem komaj začel pisati, pa se je vse pretrgalo in nisem več mislil na to.

Brž ko sem se sedaj vrnil z velikonočnih počitnic, sem hotel na ta dan duhovne obnove znova začeti s to koristno navado, glede katere upam, da je z božjo pomočjo nikdar več ne bom pretrgal.

Danes sem se nekoliko zbral; toda kaj pravim: „Zbral?“ Tu se začē-

njajo pregreški. Moral bi se zbrati, pa nikdar nisem zmožen, da bi to naredil, razen tako tako. Dober sem za to, da drugim svetujem, kako naj delajo dobro, nikdar pa ne, da bi jaz to izvrševal. Zato odslej zlasti glede zbranosti nikdar ne bom rekel nobene take stvari, glede katere ne bi mogel z izvrševanjem biti za zgled drugim, kakor je moja dolžnost. Prav posebno bom pazljiv pri opravljanju Malih dnevnic Device Marije in dalje prav posebno pri rožnem vencu, kar je bilo glede tega v preteklih dneh ne malo pričakovanja po izboljšanju. Druga stvar, ki jo potrebujem in ki bi me mogla dosti podpirati, pa je neprestana vaja v pogostih zdihljajih. Po njih bi bil moj duh vedno v Bogu in torej tudi v sebi zbran ter zato ne bi bil v nevarnosti, kakor se je morda že pripetilo, da bi brez koristi govoril o drugih, kadar ni mogoče govoriti tako, da ne bi pokazal na napake, in modroval brez neke vrste — ne vem kako bi se izrazil — dostojnosti. To so torej tri stvari, na katere gledam kot na posledico in sad sedanje duhovne obnove: rožni venec, zdihljaji, zadržanost, premagovanje v govorjenju, da ne bom govoril brez koristi slabo o drugih.

Sicer se pa glede tega, kolikor se razodevam kot prevelik tepec, lahko verem v popolnoma brezpomembnih stvarih in dajem tako priložnost, da se mi za hrbotom smejejo, morem le veseliti, ko vidim, da je tako neka so ponižano moje samoljubje, in menim, da sem postal podoben — čeprav kar najbolj revno — dobremu Jezusu, s katerim so ravnali kot z norcem. Naj mi on podeli milost, da bom

postal nor od ljubezni do njega. Vse drugo pa naj bo, kakor hoče!

Kar pa sicer končno zadeva nadežnosti v družini, ki so se obnovile zlasti v teh počitniških dneh, pa to: izročil sem jih hvaljenemu Srcu Jezusovemu, moji ljubezni. On ve, da svojim dragim ne želim bogastva in užitkov, marveč samo potrpežljivost in ljubezen. On ve: če čutim bolečino, jo čutim le, ker jim manjkata ti kreposti. On naj mi da milost, da bom nekoč vse videl v nebesih, potem pa naj se zgodi, kar hoče: v vsem se bom vdal, pa naj bo v večjo slavo božjo in v zadoščenje za moje grehe. O Jezus, daj, da bi umrl iz ljubezni do tebe!

Ponedeljek, 24. aprila (1899)

Ta teden ni bilo slabo, zlasti ne, kar zadeva zbranost pri vršenju pobožnosti, za kar morem zelo zahvaliti Gospoda in misliti, da to zaradi mene ne bo trajalo dolgo, ker sem tako slab in šibek. Najbolj moram poskrbeti za notranjo pobožnost; saj je vnanja pobožnost le obleka notranje; poskrbeti za pobožnost, ki ima temelj na resnični ponižnosti, katere kar najbolj potrebujem. Zatorej se bom z večjo vnemo prizadeval za zatajevanje, zlasti za zatajevanje duha, da bom bolj tesno združen z Bogom s pomočjo mnogih mnogih zdihljajev, da se bom tako bolj pripravil na mesec maj, ki je že pred durmi. Tako bodi!

Nedelja, 7. maja (1899)

Že je preteklo nekaj časa, ko sem začel Marijin mesec; pa še potrebujem zbranosti, zlasti pri premišljevanju, rožnem vencu itd. Glede

pobožnosti sem morda malo preveč pesnika. Sicer se mi pa zdi, da ni slabo, in se zahvalim Bogu in Mariji.

Preteklo leto sem meseca maja prosil Marijo za dve stvari: za ponižnost in ljubezen. Ob koncu meseca bil uslišan, ko sem imel priložnost vaditi se tako v eni kreposti kot v drugi. To leto se znova vračam k istima stvarima in upam, da me bo uslišala. Ona je tako dobra! Če hočem po resnici povedati, me stane truda, ko se ponižujem, toda naprej vem, da bom za trud poplačan. Vse je od tega odvisno, da se takoj skrajša z vso silo trudim. Jezus, Marija, vidva vesta, ali vama hočem biti všeč in vaju ljubiti.

Binkočni ponedeljek, 22. maja
(1899), pri mesečni duhovni obnovi

O Gospod, odpusti meni, največjemu grešniku! Kaj več morem reči? Hočeš ali nočeš, vendar moram to priznati. Ta misel more ozdraviti vse moje slabosti. Če se v teh preteklih dneh, hvala Bogu, nisem prepustil sproščenemu ali zelo mlačnemu življenju, je pa vendar domišljija preveč delovala in sicer v škodo razumu; res se razum ni popolnoma združil z domišljijo, marveč jo celo skušal brzdati, vendar je gotovo nekaj manj vplivala. Praznik za mojega novega župnika, tistih nekaj vrstic, ki sem jih za to priložnost napisal, dalje prejemniki svetih redov, skrite težnje samoljubja, o, koliko olja za mojo ošabnost! Gorje domišljiji! Hvala Bogu, zdi se mi, da se razum ni pridružil domišljiji, toda tudi za razum ne bi bilo slabo, če bi bil po-

nižan. Sem ter tja me kdo poniža; misli, da tega ne vzamem za slabo, pa mi vendar povzroča krvavljenje. To so trenutki za molk in radost. Pravijo in menijo, da sem tepec. Saj tudi sem, toda samoljubje ne bi rado tega verjelo. Tu je vsa lepota igre. Tu kaj lepa priložnost, da se vadim v potrpežljivosti, v mrtvičenju, da skušam biti všeč Mariji, svoji lepi Brezmadežni.

Sploh ne vem, kako bi se izrazil. O Sveti Duh, o moj evharistični Jezus, o Brezmadežna, vi poznate moje potrebe, moje napake, mojo željo po razkazovanju, potrebnost, da bi bil skrit, da bi se poniževal, da bi bil preziran, pa ob vseh teh napakah željo, da bi ljubil, da bi postal svetnik; vi me torej naredite ponižnega, vi glejte name, vi me napravite svetnika. Ponižnost in ljubezen!

O p o m b a : Z izrazom „tistih nekaj vrstic“ Angel Jožef Roncalli namigava na 11 kitic dolgo pesmico z naslovom: „Novemu župniku v Sotto il Monte — prečastitemu Alojziju Battaglia, ki na ta dan pod varstvom angelskega sv. Alojzija slovesno začinja svojo dušnopastirsko službo.“ Alojzij Battaglia (1852 do 1917) je bil župnik v Sotto il Monte od 1899 do 1917. Pesmica zanj je bila napravljena v semenišču 22. maja 1899.

Nedelja, 28. maja (1899)

K sreči, še gre; vendar mi je treba še večje zbranosti, zlasti te zadnje dni majnika. Sicer pa ogenj, ogenj! Saj je teden praznika presvetelega Rešnjega telesa, mojega Jezusa v najsvetejšem zakramentu.

Dr. F. Žakelj

OB 60. LETNICE KRONANJA

NASTANEK BREZIJ

Brezje so bile ob nastanku božje poti podružnica fare Mošnje. Mošnje imajo zelo staro cerkev, katere ostanki, troladijska zgradba, segajo še v romansko dobo, dočim so imele stare Brezje enoladijsko cerkev, verjetno iz gotske dobe. V Mošnjah je bil župnik dr. Urban Ažbe, doma iz Poljanske doline kot poznejši slavni slikar Anton istega priimka. Enoladijski cerkvi sv. Vida na Brezjah so v šestdesetih letih 18. stoletja prizidali na levi strani kapelico sv. Antona Puščavnika, l. 1800 pa na desni strani kapelico Matere Božje. Po raznih poročilih je dal to kapelico sezidati mošenjski župnik

dr. Ažbe

— poznejši stolni dekan in vodja bogoslovnice v Ljubljani — in ni menda nastala na iniciativo domačinov na Brezjah. Sicer pa moramo tovrstna poročila sprejemati z upoštevanjem že takratne vloge župnika tudi pri zidavah na podruž-

nicah. A pri tako važni stvari kot je postavljanje kapele, ki se je razvila pozneje v cvetočo in slavno božjo pot, bi se najbrž ohranilo tudi ime kakšne neduhovske osebe, ki je povzročila zidavo, kot se je ohranilo ime Urške Ferligojeve za početke božje poti na Sveti gori nad Gorico ali legenda o pastirjih, ki so našli Marijin kip na Svetih Višarjih. A na Brezjah se vedno imenuje le mošenjski župnik dr. Ažbe kot pobudnik in naročnik. Kako je kapela izgledala med l. 1800 in 1814, ne vemo natančno. Dozidava stranskih kapel je bila pač utemeljena v baročnem hotenju po večji razgibanosti prostora. Po ena takšna kapela na vsaki strani ladje je pogost pojav pri enoladijskih cerkvah zlasti na Spodnjem Štajerskem; na Kranjskem je takšnih primerov nekoliko manj, a vendar so tudi dovolj pogosti. Upoštevati moramo, da je papež Pij VII. malo prej razglasil, naj se na dan 24. maja obhaja spomin Marije Pomocnice v zahvalo za rešitev iz mnogih nadlog, ki so takrat trle

sv. Cerkev. Da je dr. Ažbe dozidal ravno Materi Božji posvečeno kapelo, bi govorilo za to, da ni bil eden izmed jožefincev, zlasti zato ne, ker je Marijo v kapeli imenoval on Pomoč kristjanov. Verjetno je kapelo že ob nastanku bolj začasno opremil slikar

Leopold Layer

(1752—1828) iz Kranja, ki je tudi sicer v cerkvi sv. Vida slikal. Vsekakor je vladalo prepričanje, da bo treba kapelo še bolj opremiti in je to delo pač čakalo zaradi takratnih vojnih razmer med Avstrijo in Francijo boljših časov.

Leta 1809 so Francozi zasedli Ljubljano in vso Kranjsko, pa tudi nekatere druge slovenske in obmorske hrvaške pokrajine ter ustanovili tako imenovane Ilirske province. Kranjci so iz avstrijskih podanikov postali podaniki Francijev. In v so bili tudi s strani novih oblastnikov precej obremenjeni. Vojske v Evropi so trajale še dalje in v tistem času so se i Avstriji i Francozi zatekli k tiskanju bankovcev. Papirnati denar pri ljudeh ni imel dosti ugleda, pa vendar, nekaj se je zanj že dobilo. Bodisi, da je hotel Layer nekoliko obogateti, bodisi da je vladalo sicer tolikšno pomanjkanje zaslужka, Leopold Layer in njegov mlajši, je Jetični brat Valentin (1762—1810) sta se lotila ponarejati bankovce in sicer ne francoskih, ampak avstrijske. Moramo razumeti, da je tik ob nastopu Francozov v naših krajih krožil med ljudstvom tudi še avstrijski denar, zlasti ker je bila avstrijska meja prav blizu. In

tako sta bila brata Layerja menda l. 1810 aretirana in v Kranju zaprta. V zaporu se je Leopold zaobljubil, da bo poslikal Marijino kapelo na Brezjah brezplačno, če ga Marija reši ječe. Dasi je ponarejal avstrijski denar, se je vendar bal, da ga ne bi nazadnje še na smrt obsodili. Jetični brat Valentin je v ječi že 5. julija 1810 umrl, Leopold pa je bil obsojen samo na pet let ječe. Francozi so morali leta 1813 Ilirske province zapustiti in Leopold je bil ječe predčasno prost. Leta 1814 se je takoj lotil izpolnitve svoje zaobljube in je s freskami poslikal brezjansko kapelo. Freska, ki je bila na svodu kapele, se je imenovala Pomoč kristjanov. Ali je že v zaporu Layer obljubil naslikati tudi oltarno podobo, ali ga je za to delo že med slikanjem fresk pridobil dr. Ažbe, je nekoliko sporno, a slika je nastala tik po poslikanju sten. V glavnem je oltarna slika narejena po Mariji Pomagaj nemškega slikarja Luke Cranacha, ki se nahaja v Innsbrucku, kjer je dr. Ažbe študiral teologijo.

Tukaj nimamo kakšne točne razprave o Layerjevi Mariji Pomagaj, a zadeva je bila že literarno obdelana, tako v knjižici dr. Jože Lovrenčiča Tri božje poti, Gorica 1944, in v Janeza Jalna Vozarji,

- *kako so nastale Brezje?*
- *odkod je slika Marije Pomagaj?*
- *kako je podoba prišla na Brezje?*

II, Tri zaobljube, Celje 1959. Spominjam pa se, da je nekdo obdelal stvar tudi zgodovinsko. Janez Jalen je študiral svoj čas umetnostno zgodovino pri dr. Izidorju Cankarju in zato mu verjamem, ko piše, da je naslikal Layer sliko po podobi Cranachove in malo spremenjenem bakrorezu Schleichove Marije.

Luka Cranach st. (1472—1553) je bil osebni prijatelj in pristaš Martina Lutra. Marijo Pomagaj je naslikal po bizantinskem pravzoru leta 1517, istega leta, ko je Luter nabil na cerkvena vrata v Wittenbergu svojih 95 tez in je torej takrat moral biti Cranach še katoličan. Kako je slika prišla v Innsbruck, ne vem; Cranach je bival tam proti koncu svojega življenja kot spremljevalec saškega volilnega kneza Friderika. O Schleichu nisem mogel dobiti podatkov. Znani nemški slikar Eduard Schleich st. je bil rojen šele dve leti pred Layerjevim slikanjem Brezij in je bil predvsem krajinar.

Verjamemo, da je Marija Pomagaj na Brezjah kmalu po letu 1814 začela privabljati romarje tudi iz širše brezjanske okolice, a vendar so še ostale žive druge božje poti na Gorenjskem, zlasti blejski otok, Velesovo in Ljubno. Opisi Brezij pravijo, da se je po letu 1800, ko je bila kapela Marije Pomočnice dozidana, zlasti pa po letu 1814, ko je Leopold Layer poslikal kapelo in napravil oltarno podobo, takoj začela razvijati na Brezjan božja pot. To je verjetno, dasi se moramo zavedati, da takšna pobožnost navadno ne izbruhne kar čez

noč, ampak je to bolj dolgotrajen proces. Za hiter izbruh pobožnosti je potrebno nekaj velikega, ne zgolj navadna uslišanja.

A leta 1863 je morala biti brezjanska kapela Marije Pomagaj le že toliko znana in slavna, da se je osemnajstletno dekle Marija Tavčar iz bližnje okolice, iz župnije Begunje pri Lescah, podalo na Brezje, da izmoli rešitev od svoje bolezn.

Marija Tavčar

je bila božjastna. Desno nogo je imela v kolenu tako sključeno, da se ni več vdala. Dolgo je bila priklenjena na posteljo, potem pa je hodila ob berglah. Tržiški padar Tomaž Pirc, ki naj bi jo zdravil, ji je rekel: „Ljuba moja, to je mogoče le pri Bogu.“ In potem je šla 22. septembra 1863 na Brezje in med mašo vroče molila, da bi mogla spet hoditi. Naenkrat je začutila veliko olajšanje. Vstala je ia

Kaj so bili:

— *dr. Ažbe*

— *Leopold Layer*

— *Marija Tavčar*

— *Marija Janc*

odložila bergle. Povsem zdrava in Mariji Pomagaj hvaležna je šla domov.

O čudežnem dogodku Marije Tavčar je slišala 22-letna

Marija Janc

iz Zgoš pri Begunjah, ki je trpela hude bolečine zaradi trganja po kosteh. Dve leti je že ležala. Desno nogo je imela tako zasukano, da je bila peta spredaj, prsti pa zadaj. Noga ji ni več rastle in je bila krajša pa drobnejša kot leva. Kadar je klečala, se je mogla prav malo upirati na desno koleno. Opogumljena po ozdravitvi Marije Tavčar je tudi ona dobila močno vero v pomoč Marije Pomagaj. Šla je na Brezje in nesla čevelj za desno nogo kar s seboj, da ga bo lahko tam obula, ko bo ozdravela. Šla je po berglah že prejšnji večer na božjo pot in je prenočila pri svoji teti, ki je živela na Brezjah. Ob treh zjutraj je vstala in šla prosit mežnarja, naj ji odpre vrata v cerkev. S težavo je pokleknila pred oltar in prosila Marijo Pomagaj, naj tudi njene bergle odvzame. Drsala je na kolenih trikrat okrog oltarja in naenkrat ji je postala desna noga mehka. Stopila je na zdravo levo nogo in se ji je takoj iztegnila tudi desna. Bila je tako vesela in od groze omamljena, da je padla na tla in obležala, dokler niso začeli ljudje v cerkev prihajati. Takrat je vstala in hodila kot vsi drugi zdravi ljudje. Ljudje so od presečenja zavpili in začeli Marijo glasno hvaliti.

Marian Marolt

Zakramenti so sveta znamenja

Ko liturgična konstitucija govori o zakramentih, pravi med drugim, da imajo, v kolikor so vidna znamenja, tudi svoj vzgojni pomen. Obredi vernike odlično pripravljajo, da zakramente s čim večjo koristjo prejemajo (št. 59). Zato je zelo važno, da verniki ta zakramentalna znamenja razumejo.

Vsi priznavajo, da so zakramenti znamenja, ki jih je ustanovil Kristus, da nas posvečujejo. Vendar mnogi bolj malo pomislijo, kaj to pomeni. Zakramenti dejansko ostvarjajo to, kar značijo. Če odmislimo pri njih vidno znamenje, se spremenijo sicer v zelo mogočna božja dejanja, toda za nas nedoumljiva, nezaznatna. Nasprotno pa, če polno upoštevamo to osnovno označbo, da so znamenja, po katerih nam zakramenti govorijo in nas poučujejo, dajo trdno osnovo za liturgično vzgojo po zakramentih, ki sloni na vidnih dejstvih in ne na zgolj abstraktnih razpravah.

Jezusova dejanja imajo simboličen pomen

Trditev, da so zakramenti Jezusova dejanja (prim. DŽ št. 1), ni v nobenem nasprotju s trditvijo, da so tudi znamenja. Ta Jezusova dejanja so simbolična in značilna, pa so tudi realna in mogočna. Tudi dejstvo, da čeprav so zakramenti Jezusova dejanja, ni pa Jezus tisti, ki jih obhaja na viden način, ampak duhovnik potrjuje, da so zakramenti znamenja, ki na noben način ne zmanjšujejo njihove resničnost.

Kršćanstvo ni samo vera zveličanja. Je tudi ključ, resnica. Kristus ni samo neke vrste rešenik, kakor kak zdravnik, ne da bi nam razložil, kako to dela. Pri zdravniku iščemo samo zdravja, ne pa razpravljanja o medicini. Jezus je pa tudi Učenik, govori in uči. Prav z oznanjevanjem evangelija je začel svoje javno delovanje. Tem so sledili njegovi številni čudeži, ki jih imenuje evangelist sv. Janez znamenja, ki zahtevajo vero.

Prav tako tudi zakramenti niso samo zdravila, ampak so obenem tudi znamenja, ki nas učijo resnice večnega življenja, „da spoznajo tebe, edinega pavega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa“ (Jan 17, 3).

Zakramenti niso nekim zdravilom pridružena znamenja. So istočasno zdravilo in znamenje, učinkujejo istočasno, ko značijo. Zakramentalno življenje ni potrebno samo za dušno zdravje, za njeno rešenje. Je tudi vir najglobljega duhovnega spoznavanja (Prim.: A. M. Ro-

guet: Los sacramentos signos de vida, 20).

Zakramentalna znamenja so nam potrebna

Zakaj je potrebno, da se nam daje božje življenje po teh materialnih znamenjih?

Človek je sestavljen iz duše in telesa. Duša spoznava s pomočjo telesa. Se opira na čutne zaznave, brez katerih ne more delovati in napredovati. Poleg tega je še greh podredil dušo telesu. Končno se moramo telesno udeleževati tudi v verskem življenju. Tudi temu vsako brezdelje škoduje. Ne moremo imeti samo notranjega verskega življenja. Če ne moremo svoje vere tudi telesno izražati, zapademo praznoverju.

Zakramentalna znamenja niso potrebna Bogu, ki je nad vsemi znaki in nad vsemi sredstvi. Pač pa so potrebna človeku zaradi njegove narave, ki je istočasno telesna in duhovna in zaradi človekovega padca po grehu. To lepo izraža stavek: sacramenta propter homines — zakramenti so zaradi ljudi. To misel moremo najti tudi v veri, ko molimo: ki je zaradi nas ljudi in zaradi našega zveličanja prišel iz nebes (Roguet: o. c. 21).

Jezus je vse to zelo upošteval pri svojem javnem delovanju. Vzemimo primer, ko hoče osvetliti Samarijanki, kaj je milost, naveže svoj nauk na njeno navado zajemati vodo iz globokega Jakobovega vodnjaka (Jan pogl. 4). Ali ko govori ljudem o eharističnem kruhu, potem, ko jih je čudežno nasitil z naravnim kruhom v puščavi: „Res-

nično, resnično, povem vam: Ne iščete me zato, ker ste videli čudeže, ampak, ker ste jedli od hlebov in se nasitili“ (Jan 6, 26). Petra in Andreja pokliče v svojo apostolsko službo od njunega ribiškega poklica in jima na podlagi prav tega poklica pomaga razumeti novi poklic. „Hodita za menoj in napravil vaju bom za ribiča ljudi“ (Mt 1, 17).

Poleg tega moramo rešiti telo in dušo. Res, da človek ne živi samo od kruha. Jezus tudi pravi: „da je boljše zate, da prideš z eno roko v življenje, kakor da bi imel dve roki, pa bi prišel v pekel“ (Mk 9, 43). Res se večkrat znajdemo v težkem položaju, ko moramo telo nekako žrtvovati zemski domovini, da moremo rešiti svojo dušo. Vendar je bolj naravno in navadno, da posveti svojo dušo s telesom vred, ki je zvesto služilo duši. Častitljivo vstajenje bo vse to za vedno potrdilo, saj v veri izpovedujemo, da verujemo v vstajenje mesa in v večno življenje. Zakrament, ki se deli telesu, deluje v duši.

Kakšna so ta znamenja?

Bogoslovci navadno na to odgovarjajo, da so sestavljena iz materije in forme, iz snovi in oblike. Navidez je to zelo preprosto, v resnici pa vključuje nevarnost za zmotno razumevanje, predvsem ker sodobni pomen teh besed ni isti kot za časa Tomaža Akvinca, ki jih je v bogoslovni znanosti uveljavil. Na noben način nista ti dve stvari sami v sebi dovršeni in neodvisni enoti, ampak sta navezani druga

na drugo. Materija je neko nedoločeno, večznačno znamenje, ki mu forma — navadno beseda — določi jasen pomen. Lahko rečemo, da ima materija neki naraven pomen; forma pa mu doda nadnaraven pomen. Npr. krstna voda ali krstna kopel znači novo rojstvo, imenovanje sv. Trojice pa določa, da nas to rojstvo naredi deležne življenja treh božjih oseb.

Oglejmo si nekatere primere teh znamenj. Zakramentalna znamenja so vzeta iz sv. pisma. Te spremlja zbirka obredov in molitev.

Najprej so to stvari. Važno mesto zavzema voda, ki jo navadno lahko dobimo. „Glej, voda: kaj brani, da bi jaz ne bil krščen?“ (Apd 8, 36), je rekel dvornik etiopske kraljice diakonu Filipu. Vedno pa je potrebno človekovo delo pri pripravi snovi, ki tvorijo znamenja zakramentov kot so: olje, kruh, vino, mazila.

Poleg snovi so znamenja tudi razni gibi, geste. Zakrament pokore ali zakona ne potrebujeta no-

bene snovi. Tukaj so znamenja giba, geste. Ti so potrebni tudi pri zakramentih, ki uporabljajo snovi. Vodo zlijemo na krščenca, oz. krščenec se potopi v njo. Duhovnik mazili bolnika z oljem. Pri birmi škof birmanca mazili s krizmo na čelu.

Ti gibi so nekateri že sami po sebi verskega značaja kot npr. položitev roke na glavo ali znamenje križa na čelu. Še več gibov pa je vzetih iz vsakdanjega življenja (Pirm. A. G. Martimort: *Los signes de la Nueva Alianza* 26-27).

To lepo razlaga okrog leta 200 Tertulijan: „Umijem telo zato, da ostane duša brez madeža; mazilim telo zato, da duša doseže posvečenje; zaznamenujem telo z znamenjem križa zato, da utrdim dušo; telo obsenči nanj položena roka, da dušo razsvetli Sveti Duh; telo prejema Kristusovo Telo in Kri, da Bog nahrani dušo“ (*De resurrectione carnis* c. 8).

Zakramenti imajo tudi socialen pomen. Najprej seveda združujejo vernika v ljubezni z Bogom, potem ga pa povežejo tudi z božjim ljudstvom, ki je Cerkev. Ta povezava zahteva vidnih znamenj, drugače bi je ne mogli ugotoviti (Martimort o. c. 29).

Sveta znamenja moramo prav razumeti

Pri vsem, kar smo omenili o zakramentalnih znamenjih, si ne smemo prikrivati dejstva, da je večkrat težko ta znamenja prav razumeti in razlagati. Zato so tudi mnogi učbeniki iz časov, ki so komaj za nami, s svojimi izumetničenimi razlagami to težavo še po-

— *skušajmo razumeti znamenja zakramentov*

— *obrede spremljamo z vero v to, kar predstavljajo*

večavali. Povsod so videli neko prisposodbo, simbol. Spomnimo samo, kako so razlagali oltarno opremo. Oltarni prtji so jim pomenili potni prt Jezusov; tabernakelj jim je pomenil Jezusov grob itd. Kar vse je privlečeno za lase in znači napačno razumevanje zakramentov samih. Zato liturgična konstitucija poudarja, da je zelo važno, da verniki zakramentalna znamenja prav razumejo (št. 59). Ker pa so bile vnešene tekom časov v obrede zakramentov stvari, ki današnjemu človeku zakrivajo bistvo zakramentov in njih pomen, zato jih je treba prilagoditi potrebam današnjega časa (št. 62).

Zakramentalna znamenja so naravna znamenja. Njihovega smisla ni določila šele človeška logika. So simboli, podobe, gibi, katerih smisel ni bil umetno določen. V njih je treba razbrati božjo govornico, ki je že od stvarjenja zapisana v stvareh in v naravi človeške duše. Po njej skuša človek preko materialnih vidnih stvari prodreti do globljih, skritih resničnosti. Ta božja govornica je pa zapisana posebno v sv. pismu.

Zakramentalna znamenja so preproste stvari. Voda, s katero se umivamo; mazilo, ki ga je pripravil večak za razna maziljenja. Kruh in vino sta hrana. Preproščina znamenj je potrebna zato, da se

laže zavemo, da imamo opravka z nekim obredom, z znamenji božjega delovanja in ne z deli človeške sile. Njihova učinkovitost ni odvisna od človekovega razumevanja, ampak ker je simbol v Kristusovih rokah.

Ta preproščina znamenj je že stare presenečala: „Kako je mogoče iznova se roditi iz vode?“ Na to so že stari cerkveni očetje odgovarjali: „Ni voda tista, ki pre rodi, ampak Sveti Duh z vodo.“

Potrebne so tudi besede

Stvari in geste, gibi, so zakramentalna znamenja same po sebi. Vendar zakramenti potrebujejo tudi besede. Ni zakramenta brez izgovorjene besede. Poglejmo, kako to razlaga sv. Avguštin v razlagi Jan 15,4. Poslušaj apostola (Ef. 5,25 - 27), ki pravi: „Kristus je Cerkev ljubil in samega sebe zanjo dal, da bi jo v vodni kopeli z besedo očistil.“ Očistil, kako? V vodni kopeli z besedo. Kaj je Kristusov krst? Vodna kopel z besedo. Odvzemi besedo, pa ni krsta; odvzemi vodo, pa spet ni krsta. „Vi ste že čisti, zaradi besed, ki sem vam jih govoril“ (Jan 15,4). Zakaj ne pravi Jezus, ste čisti po krstu, s katerim ste bili umiti, ampak, zaradi besed, ki sem vam jih govoril? Ker je beseda združena z vodo očiščevanja. Odvzemi besedo in voda ostane samo voda. Pride neš vodi besedo, pa se spremeni v zakrament, ki ga je mogoče zaznati po besedi.

Kar velja za krst, velja tudi za druge zakramente. Besede so po-

trebne, da snov, gibe, geste, ki se stavljajo zakramentalna znamenja, posvete. Poleg tega besede tudi odkrijejo smisel teh znamenj. Besede kot zakramentalna znamenja niso izgovorjena nekam skrivnostno in na nerazumljiv način, kot nekaka čarovnija (razen po nemarnosti liturga). Razkrivajo simbol, ki ga gibi ali snov nejasno vsebujejo. Pomagajo duši odkriti nekaj božjega tam kjer ga ni pričakovala (Martimort o.c.34).

Če upoštevamo vse to, razumemo vso obsežnost in dinamiko zakramentov. Niso nekaj mirujočega in prehodnega, ampak so zelo polna dejanja, ki se v času razvijajo. Zato ne moremo priti do celotnega razumevanja npr. sv. maše, če se omejimo le na kruh in vino in na besede spremenjenja. Maša je veliko več: je duhovnik, njegova oblačila in gibi; je zbrano božje ljudstvo in njegovo dejavno sodelovanje; je oltar in njegovo posvečenje; so pesmi, molitve in odgovori itd. Samo tako je maša res praznik, slovesnost, osnovna krščanske ljubezni (Roguet o.c. 23).

Tako vidimo, da so zakramenti nekaj tako velikega, da jih do kraja ne moremo doumeti. Zato je tako na mestu, da Cerkev s svoje strani stori vse, da bi zakramentalna znamenja čim bolj približala čustvovanju in razumevanju človeka naših časov. Je pa prav tako potrebno, da vsak posamezni član božjega ljudstva stori čim več, da se more s temi zakladi obogateti.

Boris Koman

KARDINAL
BEA —
MOŽ
BOŽJE
PREVIDNOSTI

*Kardinal Bea — mož božje
previdnosti*

Pravijo, da je za voditelje odločilno, če si znajo izbirati prave sodelavce. Janez XXIII. je imel bistro oko in srečno roko, ko si je izbiral p. Avgušтина Bea DJ za sodelavca in desno roko pri delu za zedinjenje. Prej se nista osebno poznala. P. Bea vse do svojega imenovanja za kardinala ni nikoli govoril s papežem Janezom. Užival pa je velik sloves kot strokovnjak v svetopisemski znanosti, kot človek, ki ve, kako je treba z

ljudmi delati, kot odličen svetovalec, ki ga je papež Pij XII. imel za svojega osebnega spovednika. Kljub temu bi morali še nekaj dodati: gotovo je pri njegovi izbiri imel glavno vlogo Sveti Duh. Saj je ugleden cerkveni dostojanstvenik izjavil: eden od velikih čudežev je p. Bea.

Bog ga je vodil

On sam zase pravi, da ga je Bog po svoji previdnosti vodil in vzgajal za nalogo, ki mu jo je pripravil. Značilno je že to, da je

bil rojen 1. 1881 na god prvega kenterberijskega škofa sv. Avguščina (28. 5.). Kajti ravno kardinal Bea je pripravil pot kenterberijskemu nadškofu Johnu Fisherju, da se je po 440 letih nasprotij srečal s papežem.

V življenju kardinala Bea vidimo nekaj izrazitih potez božje previdnosti, s katerimi ga je pripravljala na njegovo življenjsko nalogo.

Praktični gradbenik

Najprej je po svojem očetu posedoval smisel za praktičnost in za graditev. Njegov oče je bil izvrsten tesarski mojster v vasi Riedböhringen v zahodnonemški pokrajini Baden. Tudi Avguštin je imel velik smisel za graditev. To je pokazal, ko je po prvi svetovni vojni moral izgrajevati južno nemško provinco Družbe Jezusove. Gradil je velik zavod za šolanje jezuitskih bogoslovcev v Pullachu pri Münchenu. Pozneje je preurejal in moderniziral razne učne zavode v Rimu. Naredil je načrte za novo jezuitsko univerzo Sofijo v Tokiju, ker je staro i. 1923 potres podrł.

Organizator in voditelj

Od zgodnje mladosti je kazal tudi izrazite organizatorne in voditeljske sposobnosti. Zato ga je domači župnik postavil za načelnika ministrantov. Čeprav iz njegove rojstne vasi ni bilo duhovnika, odkar so ljudje pomnili, je zanj župnik neprestano govoril: „Ta pa mora biti duhovnik!“ In

je res postal. Tedaj župnik gotovo ni slutil, da bo postal tudi kardinal in eden najznamenitejših ljudi našega časa.

Študent — prijatelj

Posebni prst božje previdnosti vidi kardinal Bea v svojem šolanju. Srednjo šolo je začel na katoliški gimnaziji v Sasbachu. Toda čez štiri leta se je odločil, sam ne ve zakaj, da je šel nadaljevat gimnazijo v Konstanzo ob Bodenskem jezeru. Prišel je v razred, v katerem je bilo med sošolci mnogo protestantov. Tako je prišel v stik s tistimi, h katerim ga bo nekoč božja previdnost pošiljala, da bo delal za zблиžanje z njimi. Sam pravi, da je takrat v razredu spoznal, kako moramo ločene brate pridobivati z ljubeznijo, dobroto in skupnim delom.

Ko je postal kardinal, mu je čestital tudi protestantski profesor bogoslovja Günter Denn. Kard. Bea je rekel o njem: „Čeprav sva bila v razredu tekmeča, sva se lepo razumela. Izkusil sem, da se z ljubeznijo premosti mnogo nasprotij.“

Profesorji

Prst božje previdnosti se opazi tudi v njegovih višjih šolah. Po maturi je vstopil v jezuitski ređ. Imel je izvrstne profesorje za latinščino, zgodovino, arheologijo, etnologijo. Vse to mu je kasneje zelo prav prišlo. Sveto pismo sta mu predavala izvrstna profesorja p. Knabenbauer in p. Merk, dogmatiko pa p. Pesch. Nato so ga

posebej poslali študirat klasične jezike. Toda kakor bi se bili predstojniki zmotili, so ga potem poslali na državno univerzo v Berlin študirat vzhodne jezike. Kako mu je to prav prišlo, ko mu je l. 1941 Pij XII. poveril, naj pripravi nov prevod latinskih psalmov za brevir. P. Bea je gledaje nazaj priznal, da ga je po njegovih predstojnikih vodila božja previdnost. „Toda kdo bi mogel to naprej vedeti?... Od ljudi nihče.“

Na vseh teh mestih šolanja se je srečaval z najrazličnejšimi ljudmi in to mu je pomnožilo življenjsko modrost.

Papeški sodelavec

Pij XI. je sposobnega profesorja uporabil pri sestavljanju okrožnice o cerkvenih študijih (*Deus scientiarum Dominus* 1929), Pij XII. pa pri okrožnici o svetem pismu (*Divino afflante Spiritu*).

V Vatikanu

L. 1949 je p. Bea postal svetovalec najvažnejše vatikanske ustanove: Kongregacije svetega Oficija, ki skrbi za čistost vere. Tudi to je poteza božje previdnosti. To mu je odprlo nove poglede po katoliškem svetu, odprlo mu je mnoga ključna vprašanja Cerkve. Tu se je v podrobnosti seznanil z delom vatikanske uprave. Tu se je seznanil tudi z ekumenskim gibanjem, v katero je tako odločilno posegel. Sv. Oficij je izdal modro navodilo, da je ekumensko gibanje med drugimi kristjani delo Svetega Duha. Zato je

treba pri tem delu sodelovati, kjer je to mogoče brez škode za cerkveni nauk. To načelo je tudi glavno vodilo kardinala Bea pri njegovem ekumenskem delu.

Že kot strokovnjak za sv. pismo je navezal stike z raznimi vodilnimi protestantskimi bogoslovnimi učenjaki. Ti so ga vabili na svoja zborovanja, kjer je tudi predaval. Tudi liturgični učenjaki so cenili njegovo znanje in modrost.

Pri Janezu XXIII.

Tako izobraženega in izkušenega ga je papež Janez XXIII. dobra dva tedna po svojem nastopu imenoval za kardinala dne 16. 11. 1958. Nihče ga ni vprašal, ali je s tem zadovoljen. Štirinajst dni potem je še predaval, nato se je posvetil samo novemu delu. Za tajnika si je vzel Hrvata p. Stjepana Schmidta iz Djakova, doktorja sv. pisma, ki je bil do tedaj njegov tajnik na Bibličnem zavodu.

Kot kardinal je dva meseca po nastopu predložil željo nemških in drugih kristjanov, da bi se v Vatikanu ustanovila posebna komisija za stike z ločenimi kristjani. Izdelal je osnutke in program. Že čez nekaj dni ga je papež poklical, odobril načrte, pač pa je dal ustanovi naslov: Tajništvo za zedinjenje kristjanov. Ko je kardinal Bea za binkošti istega leta z letalom potoval v ZDA, so ga časnikarji v New Yorku presenetili z novico, da je imenovan za predsednika Tajništva za zedinjenje kristjanov.

Visser't Hooft, kalvinistični pastor — eden od najbolj vnetih delavcev za združenje s katoliško Cerkvijo

Začeti je treba takoj

Kardinal Bea je od papeža Janeza XXIII. dobil nalogo, kakršnih je malo v zgodovini Cerkve: premostiti med kristjani prepad, ki so ga izkopal stoletja. Cilj je da-

leč, naglašaja papež. Cilj je daleč, ponavlja kard. Bea. Toda začeti je treba. Ne smemo prepustiti stvar času. Če se bomo izogibali drug drugemu, bo odtujenost še večja.

Kard. Bea je imel tedaj že 73 let. Toda dokazal je, da je še poln življenja in moči. Kot človek, ki je po naravi praktičen, je hitro organiziral za novo delo prostore in delo. Izbral si je štiri stalne sodelavce, 16 članov in 20 svetovalcev iz raznih narodov, jezikov in strok. Tajnik Tajništva za zedinjenje je msgr. J. G. M. Willebrands, holandski profesor bogoslovja in znanj delavec za zedinjenje. Vsaka dva meseca imajo posvetovanja, ki trajajo po več dni.

Veliko delo in velik uspeh kard. Bea je organiziranje udeležbe ločenih kristjanov na II. vaticanškem cerkvenem zboru. Razume se, da je pri odloku o ekumenizmu imel kard. Bea prvo besedo. Njega je doletela tudi čast, da je v imenu katoliške Cerkve nesel v Grčijo in vrnil glavo sv. Andreja apostola.

85 let — letno 2000 pisem

Pri svojih visokih letih — star je 85 let — napiše letno 1700 do 2000 pisem, opravi 400 važnih obiskov, se udeleži 100 sprejemov, pri katerih je treba kaj pametnega povedati in kaj važnega odločiti. Poleg tega so še posvetovanja v rimskih kongregacijah, nastopi v radiu in televiziji, potovanja v inozemstvo, cerkvene slovesnosti povprečno enkrat na teden...

Kakšen je?

Ob vsem tem pa diha iz njegovega bitja izredna potrpežljivost in dobrot, modrost in umerjenost, pogum in pravičnost.

Znana je njegova prisebnost, s katero odgovarja na stavljena vprašanja. Vprašali so ga, ali je glede zedinjenja kristjanov optimist ali pesimist. „Nič od tega, jaz sem realist.“

Kard. Bea je realist v vsem. Prav zato, ker je realist, računa pri delu za zedinjenje predvsem na molitev. Njegov tajnik p. Schmitz piše: „Pri vsem našem delu smo imeli občutek, da živimo od molitve in da se Gospod poslužuje našega Tajništva in mojega šefa zato, ker toliko duš po vsem svetu moli zanj in za njegovo delo.“

Molitev in Marija — to je skrivnost uspeha

Kard. Bea je realist tudi v svojem zaupanju v Marijo. V svojem velikem govoru, ki ga je imel v Münchenu 23. maja 1962 naglašaja, da večina reformiranih krščanskih

skupnosti prizna sklepe prvih štirih cerkvenih zborov in s tem tudi nauk o Marijinem božjem Materinstvu. Navaja knjigo Valterja Topoleta: „Češčenje Marije pri voditeljih reformacije,“ in ugotavlja, da so Luter, Kalvin, Zwingli in Bullinger nepričakovano močno častili Marijo. S tem hoče kard. Bea pokazati, kako se tudi protestanti polagoma vračajo k češčenju Marije, ki je s svojo službo dedke Gospodove postala druga, nova Eva, Mati vseh živih.

To je kratek oris življenja kardinala Bee, kot moža božje previdnosti, ki pomeni višek sodobnih delavcev za cerkveno edinstvo. Ob njem jasneje vidimo, kaj hoče ekumensko gibanje in odlok o ekumenizmu. Kristjani se bližamo. Zbiramo se okoli Kristusa. Čas za to je dozorel. Obenem pa med nami in v naših srcih vedno bolj raste Marija, ki je Mati vseh nas, Mati Cerkve, Mati, okoli katere se zbirajo njeni otroci. Mi, ki smo že zbrani pri njej, molimo za tiste, ki so še daleč in za tiste, ki oddaljene zbirajo.

Franc Svoltjšak DJ

Moralni problemi...?

Mož noče več otrok

R. Z. iz Velikega Buenos Airesa.

Imam dva otroka. Mož pravi, da je to dovolj za današnje čase... Nočem splava... V hudi stiski sem... Kaj naj naredim?

Rešitev je tudi za vas, samo nekaj poguma je treba. Vtis imam, da ne upate možu ničesar ugovarjati. Če e dela prav, imate pravico in dolžnost, da mu to poveste. Če dela greh, vas ljubezen do njega ob-

Po tem se ravnajte. Moža pa prosite obzirnosti. Če vas ljubi, se bo vsaj trudil, da bi vam ustregel.

Priposestvovanje

J. M. iz notranjosti...

Želel sem z geometrom pravilno postaviti meje svojega posestva. Ta je k zakoličenju poklical tudi mojega sosedu in tedaj je nastal spor. Po načrtu je bilo razvidno, da sosed uživa del moje parcele, sosed pa je dejal, da uživa tako, kakor so mu izročili predniki in da ne odstopi od užitvalne meje. Kdo ima prav?

Eden izmed načinov, kako si je mogoče pridobiti neko pravico oz. premoženje, je tudi priposestvovanje. Lastnik mora živeti v dobri veri, da je to kar ima oz. uživa, njegovo. Potem mora obstajati tudi neki naslov, zaradi katerega misli, da je stvar njegova. To stvar mora lastnik določeno dobo nemoteno uživati. Cerkev se glede časa zastaranja ravna po državnih zakonih.

V vašem primeru je treba ugotoviti, ali je sosed del parcele že priposestvoval. Po pismu sodim, da se je to zgodilo. Če je to res, morate vzeti dejstvo na znanje.

Če ste vi plačevali davek za parcelo, ki jo uživa sosed, se spodobi, da vam ta škodo na ta ali drug način povrne. Pred sodiščem pa glede zahtevka ne boste uspeli, ker je bil sosed prepričan, da vam ničesar ne dolguje.

Če pa sosed užitvalne pravice ni priposestvoval, potem je pravica na vaši strani. V vsakem primeru se s sosedom mirno poravnajte.

vezuje, da ga odvracate od greha, kolikor morete.

Kaj storiti? Moža morate najprej prepričevati, da je njegovo gledanje na število otrok zgrešeno. Taka tematika nas bo pripeljala na rob narodne smrti in v razkroj družinskega življenja.

Seveda ni nikjer rečeno, da morajo biti vse družine številne. Rečeno pa je, da o številu otrok ne sme odločati sebičnost in nezaupanje v Boga in v sebe, ampak velikodušnost v spolnjevanju božjega načrta.

Ker ne omenjate kakšnih boleznih, hude stanovanjske stiske ali drugih upravičenih razlogov, sem prepričan, da bi vidva mogla imeti še kakšnega otroka. Če pa res ne moreta imeti več otrok, kot kristjana ne smeta izbirati tistih načinov regulacije rojstev, ki jih je Cerkev obsodila. Zato je razumljivo, da vam spovednik ni mogel dati odveze. — Pojdite še enkrat k spovedniku, ki vam bo razložil, katere načine Cerkev dopušča.

Veronika, Kanada...

V šoli ste odličnjakinja. Tudi glede vere izpolnujete več, kot je vaša dolžnost, saj hodite dnevno k maši in k obhajilu. Vaše dosedanje moralno življenje je vzorno. Stalnega duhovnega voditelja nimate, ker z nobenim niste popolnoma zadovoljni. Pollašča se vas nemir. Želite vsaj kratek odgovor...

Moj vtis je naslednji. Podobni ste neizkušenemu gorniku, ki stopa po nevarnih vzpetinah brez zanesljivega vodstva. Kakor on, tako tudi vi čutite negotovost. Nujno vam je potreben stalen duhovni voditelj, ki vam bo kazal pot v še večje duhovne višine. Ni važna oseba voditelja, temveč vaša poslušnost njegovim navodilom.

Manjka vam tudi velikodušnosti v božji službi.

Naša doba je doba gospodarskega računa. Toliko sem vložil, toliko moram dobiti. Tudi kristjani smo nehote prepojeni s tem mišljenjem. Odličen katoličan sem, Bog me mora obsipati z notranjo tolažbo in vsakovrstnimi drugimi dobrotami. Toda božja ekonomija je drugačna.

Bodite velikodušni v božji službi. Darujte Bogu samo sebe, predvsem svoje želje in svoje hrepenenje. Ne bodite navezani na zemeljske stvari. V duhovnem vodstvu boste spoznali, kaj Bog od vas pričakuje. To naredite in boste našli notranji mir. Preberite morda tudi svetopisemsko zgodbo o bogatem mladeniču (Mt 19, 16-26). Dobro pazite, kaj mu pravi Jezus. Ali ne velja nekaj podobnega morebiti tudi za vas.

Stric in nečak

(Dr. Albert Schweitzer in Jean Paul Sartre)

„Če končno ne bomo povedali stvari, ki ne bodo vsem prijetne, ne bomo nikdar povedali resnice!“ je bilo življenjsko vodilo velikega klicarja zmaterializiranega sveta in še večjega človekoljuba dr. Alberta Schweitzerja.

Bil je doktor filozofije, teologije, glasbe in medicine. Čeprav velik mislec, umetnik, bogoslovec in zduhovnik, je celo življenje posvetil malemu smrdljivemu naselju gobavcev v Lambarene, sredi afriških pragozdov, 50 milj južno od ekvatorja.

Kako bi ga mogli označiti po vsem tem njegovem delu? Patriarh XX. stoletja, veliki misijonar, čudodelnik in čarovnik, ubežnik iz modernega sveta, svetnik, čudak?

Da, vse to je bil veliki evropski zdravnik med črnimi brati Afrike. „Danes se ne smemo imeti več za starejših brate črncev, ampak jih moramo upoštevati kot polnoletne.“

Lik tega protestantskega teologa ponazarja človeka, kateri je znal zatreti sebičnost, katero vsak človek nosi v sebi, in jo je utopil v uživajoči ljubezni do bližnjega. Bil je izreden umetnik v odkrivanju samega sebe v sočloveku. Vsa njegova življenjska filozofija sloni na spoštovanju življenja in človekove svobode.

Manj znano kot njegovo življenje je to, da je imel ta krščanski idealist sorodnika, danes v svetu verjetno bolj znanega kot je bil Schweitzer sam.

Jean Paul Sartre — odličen pisatelj, filozof z lastnim sistemom — ateističnim eksistencializmom, je njegov nečak.

— — —

Oba, stric in nečak, imata Boga in človeka v ospredju vsega svojega življenja. Le da je to stricu *vir in gibal* vsega njegovega življenja; nečaku pa je vir pisanja in modrovanja *zanikanje Boga*.

Oba sta velika ljubitelja človeka. Stricu je človek božja stvar, pot do Boga, predmet, na katerem se najbolj nazorno pokaže njegova ljubezen do Boga. Človekova svoboda je bila dr. Schweitzerju najdragocenejši božji dar, človek pa največja vrednost in bogastvo ustvarjenega sveta.

Sartre je vsako bitje — tudi človek — lasten nič. Človek je po njegovem naziranju svoboden, toda v tako polni meri, da je svoboda sama. Človek je osnovna želja biti Bog. Stvarnost nujno zahteva Boga — stvarnika. Žal pa je pojem Boga — po njegovem — protisloven. Človek more proizvesti samo boga — spačka. In njegov paradoksen stavek: „Boga kljub vsemu ni, čeprav bi moral biti!“ Sartre se izgublja v dokazovanju, da Boga ni. Navaja dokaze, iz katerih bi nujno sledilo, da Bog biva, — toda pri njem pa je sklep nasproten: Boga ni, čeprav bi moral biti.

Skupna poteza strica in nečaka je dokazovanje človekove svobode in dostojanstva, toda vsak dokazuje na svoj način. Dr. Schweitzer ceni in vse življenje žrtvuje za človeka — božje bitje, Sartre filozofira o dostojanstvu človeka in o človeku samem, ki izhaja iz nič in se vrača v nič. Kar je stricu simbol junaštva, vere in poezije, to je nečaku zastarelo, nazadnjaško, nevredno svobode modernega človeka.

Schweitzer je spoštoval, je veroval, je gradil, je ljubil v dejanju — Sartre je zanikoval, podiral, vračal v nič, tajil Boga. Kaj je plemenitejše, bolj človekovo in bolj božje, prvo ali drugo? Kdo bolj spoštuje človeka in Boga, stric ali nečak?...

Jean Paul Sartre

v družini

- dogodki: Otrok v krščanski družini
- odnos med možem in ženo: Iz očetovih zapiskov.
- lastnosti naših otrok: Plemenitost in srčna kultura.
- dopisujemo si

Otrok v krščanski družini

**„Družina je od Boga prejela poslanstvo,
da bodi prva in življenjska celica družbe.“**

(Iz koncilskega odloka o laičnem apostolatu)

To poslanstvo Cerkev izpolnjujeta verna, krščanska zakonca, ko sta ob zakonski zvezi prejela velike dolžnosti in odgovornosti. Po božji milosti sta postala roditelja svojih otrok, ki naj bi bili blagoslov in sreča vsake družine.

— Po Stvarnikovi volji sta postavljena za prva vzgojitelja svojih otrok. Od matere in očeta črpa otrok prve življenjske vtise, ki so zanj značilni za vse življenje — — —

Toda vzgoja otroka se začne že pri starših samih. Kjer v zakonu ni ljubezni in harmonije med možem in ženo, tam se kaj rade pokažejo vzgojne pomanjkljivosti do otroka že v rani detinski dobi — — —

Starši si morajo postaviti vprašanje: „za kaj vzgajamo svoje otroke?“ Odgovor se glasi: „ne samo za sedanjost —, ampak tudi za prihodnost!“

Ni dovolj, če se otrok v sedanjem okolju znajde, ko živi še ono srečno, brezskrbno življenje pod domačim krovom staršev. Otroku je treba pomagati, da se bo lažje uvrstil v življenje, kot odrasel človek in postal koristen član družbe. Mnogo staršev se ne zaveda, da je treba otroka podpirati, da se tudi duhovno in duševno krepi. Verna, krščanska mati se z ljubeznijo posveča vzgoji svojih otrok, čeravno z velikimi žrtvami. Napačno bi bilo, če bi matere svoje otroke razvajale, kajti takšni otroci se v poznejših letih kaj radi odtujijo staršem.

Ko se prične otrokova šolska doba, naj mu mati primerno razloži pomen življenja. Vendar se otroku ne more razlagati samo trdot življenja, predvsem težkih udarcev iz preteklosti, kajti otrokova duša je nežna in vanjo naj ne posije mrak večera — — —

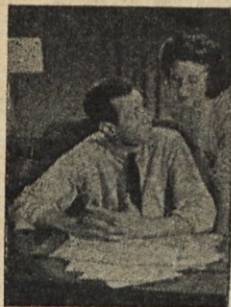
Zelo slabo vpliva na otroka, če se ga popelje samo v svet otroštva, kjer postane središče zanimanja.

Ne more se dovolj poudariti, kako velikega pomena je za otroka, da se ga čimpreje navaja k delu. S tem se mu že zgodaj vzbuja čut odgovornosti in samozavesti. V vsakem domu je dovolj opravil, kjer otroci lahko pomagajo, čeprav se zaradi tega delo zavleče. A tudi tu je treba potrpljenja. Otrok se bo prav kmalu zavedal, da ima sam že dolžnosti in ne samo starši, ki jih pa mora upoštevati. Vse delo, ki ga opravljajo otroci, naj bo v veselem razpoloženju.

Mladina pa ima tudi dobro razvit čut za pravičnost, katerega je treba upoštevati. Zaradi tega starši ne morejo zahtevati od otroka nekaj, česar tudi sami niso sposobni izpolniti.

Ker spada vzgoja že v poklic, ki ga je staršem dodelil Stvarnik sam, po svoji veliki ljubezni — morajo iz nje zajemati svojo neusahljivo moč, da postane družina živ izraz — Ljubezni same.

Tilda E.

Iz očetovih zapiskov

shladi. Enako je z načinom molitve, s pogledi na življenje in sploh z vsemi stvarmi. Mislim, da na to klasično poročno potovanje ne polagamo vedno zadostne važnosti in ga imamo bolj za brezskrbne počitnice kot pa za to, kar v resnici je: prva etapa medsebojnega razumevanja, v kateri se brusijo oglatosti značajev in človek stopi na pot resničnega poznanja in spoštovanja.

Na dolgih sprehodih po dolini sva se pogovarjala o vsem. Uvidevala sva, kaj naju družijo in v čem sva različna. Zavzela sva se, da se bova prilagodila drug drugemu, kolikor najbolj bova mogla. Seveda. Ti dnevi veselega in brezskrbnega poročnega razpoloženja, ko se počutiva nekako kot razvajena otroka, še niso zakon. Manjka nama preizkušnja v vsakdanjem, vključitev v redno življenje in ohranjanje, ali bolje, rast v naši ljubezni.

A storila sva, kolikor sva mogla. Preživela sva te dni v milosti, proseč božjega in Marijinega varstva. Pod drevjem sva prebirala jagode rožnega venca, s pesmijo prepletala najine sprehode po prašnih poteh, se svežila s čisto studenčnico, stikala po skrivnostnih gozdovih in sledila samostanskemu zvonu v vesel dan in spokojno noč. Mnogo sva gledala zvezde, čiste in svetle, kot bi jih nebo prvič prižgalo. Vse to nama bo, upam, pomagalo. In zdaj, ko se vračava v mesto, bi si rada z vso nežnostjo vtisnila to sliko. Tukaj, pri Materi, sva začela,

Nekaj dni sva že v guadalupskem samostanu. Krasno jesensko vreme nama lepša te dneve. Čuti va bližino naše Gospe, ob katere vzhodju prejemava vsako jutro sv. obhajilo ter doživljava ljubezen in molitev obenem. Zadovoljna sva, da sva si izbrala ta kraj; ta mir brez razburjenj, naglice, brez vrveža okrog naju. To ni samo počitek. Je tudi začetek najinega medsebojnega spoznavanja in prilagojevanja „drugemu“, s čemer se predporočno poznanje ne da primerjati. Najino življenje se je spremenilo. Res bom še naprej hodil v službo kot prej. A vse duhovno in duševno ozračje je zdaj drugačno. Nič več ne misliva, niti moliva, v ednini. „Jaz“ in „ti“ sta se zlila v „midva“. Temu je všeč visoko vzglavje, drugemu nizko. Pač, majhno nasprotje, ki ga je treba rešiti. Eden ima rad, da je jed hladna, drugi, da je vroča. Zediniti se je treba ali pa pripraviti za oba toplo jed in oni, ki mu je všeč hladna, pačaka, da se

Plemenitost in srčna kultura

Smo sredi poletja, v času izletov in letovanj. Tudi naša mladina se večkrat zbere, da skupaj preživi lep dan. In ga tudi doživi. Zadnje čase pa vedno pogosteje slišimo in beremo želje, naj bi bili naši fantje in dekleta bolj plemeniti v svojih odnosih.

So te želje upravičene?

Plemenitost je v večji ali manjši meri prirojena. Izraža se v vseh dejanjih mladega človeka — v občevanju s starši, z brati, tovariši in najbolj v družbi z vrstniki drugega spola. Treba pa jo je gojiti in otroka navajati nanjo že od prve mladosti dalje.

Prvi pogoj je, da so starši sami plemeniti med seboj in do svojih otrok. Kako naj imata dekle in fant srčno kulturo, če so starši do njih ozki in jim morda nehote — ne nudijo tega, kar upravičeno pričakujejo in želijo od njih. Nestrpnost, nepremišljenost, sebične misli in dejanja, grobe kretnje, odurni izrazi — vse se odraža na otrocih. Dejstvo je, da so otroci tudi v tem zrcalo svojih staršev.

Ti pa so včasih preutrujeni od sedanjega nemirnega življenja, ko iščejo sredstev, da bi otrokom nudili več, kot so sami imeli. Po večini jim tudi nudijo; lov za materialnimi dobrinami pa jih tako zaposli, da jim ne preostaja več časa, da bi opazovali notranji razvoj svojega otroka.

Naglica jih sili, da se zapirajo vsak v svoj svet. Tako se v otroku počasi poraja misel, da jih starši ne razumejo. Starši pa zopet ne najdejo časa in priložnosti, da bi jim pomagali premagati to nezaupanje, zadržanost in zaprtost vase.

Tako se nehote pretrga nit, ki je v prvih letih povezovala starše in otroke. Ljubezen med njimi je še ostala, saj vsi vemo, da tudi današnje družine družijo prav takšna ljubezen, kakor družine pred dvajset in več leti.

Kakor se je spremenil način življenja, tako so tudi pravila lepega

vedenja dobila drugo obliko. Današnjemu fantu ne „leži“ več, da bi poljubil roko dami, in deklici je „tuj“ poklonček. Pozdrav „klanjam se“ ni več v modi.

Čeprav se starši trudimo, da bi otrokom doprinesli uglašeno vedenje, včasih ne dosežemo zaželenih uspehov. Tako se zgodi, da fant z namigom glave povabi dekle na ples, da ji v pozdrav pomaha s tistim, kar ravno drži v roki — s časopisom ali knjigo —. V navadi je pozdrav „hola!“ itd. Kakor se je mladina sprostila v svojih zunanjih navadah, tako se je sprostila — na žalost — tudi v gledanju na drugi spol.

Fantje preko dvajsetih let pogosto mislijo: če hočejo dekleta z nami tekmovati v javnosti, če hočejo izvrševati iste posle kakor mi, potem naj ne tožijo, če jih imamo za sebi enake in se tudi obnašamo do njih kakor do tovarišev.

Najtežje je v dobi od dvanajstega do šestnajstega leta, ko se pri mladih ljudeh še poznajo ostanki otroške dobe. Pri njih ni še ničesar zrelega in dokončnega, čeprav že težijo po samovzgoji. So pa še prenerodni in okorni, kar se v družbi zelo opazi.

Ljubki in dobri pa so otroci od sedmega do devetega leta. Kadar se jim zdi, da se jim je zgodila krivica, odkrito in spontano reagirajo. Prav tako tudi sami od sebe popuste, če jim npr. mamica zna dokazati, da so v zmoti. Vendar tudi večjim otrokom mnogokrat delamo krivico, ko jim očitamo, da ne poznajo plemenitosti. Poznam veliko fantov in deklet in preseščena sem nad njihovim vljudnim vedenjem, nad njihovim požrtvovalnim in nesebičnim delovanjem.

Moderno tovarištvo med fanti in dekleti bo imelo pravi smisel le tedaj, če bo slonelo na obojestranskem spoštovanju.

V območju Tronadorja spita že leto dni dva naša fanta, ki sta se odlikovala po lepoti svojega značaja. Nepozabna sta med našo mladino. Naj jim tudi v naprej ostaneta vzor plemenitega tovarištva, požrtvovalnosti in srčne kulture!

P. D-ova

Vsem naj velja kot sveta postava, da spadajo socialne dolžnosti med glavne dolžnosti današnjega človeka in da jih je treba tako jemati v poštev. — Konstitucija „Cerkev v sodobnem svetu“

Kadar človek dela, spreminja ne samo strani in družbo, temveč tudi polnjuje sam sebe. Mnogo se nauči, razvija svoje zmožnosti, stopa iz sebe in dviga nad samega sebe. — Konstitucija „Cerkev v sodobnem svetu“

Dopisujemo si

Spoštovani!

Vtis imam, da se danes že precej manj piše in govori o televiziji, kot se je v začetku ob njenem pojavu. Ali je morda njena nevarnost že mimo?

Mislím, da ne. Le navadili smo se je že. Pa tudi nekatero izkustvo je dozorelo človeku, ki ga je iskal.

Posebno notranje zadovoljstvo čutim ob zavesti, da smo to veliko iznajdbo časa v naši družini nekako obvladali. Konkretno. Aparat imamo že več let in vsakdo ve, da ima pravico do uporabe — kadar je program zanj. Otroci se dostikrat zanj ne zmenijo, a če se, že vado, kdaj je njihova oddaja. Izven svojega ne računajo na gledanje. Redkokdaj se zgodi, da ga gledamo skupno; takrat nam služi za snov pogovora, ki ga z možem izrabiva, da v njem poudariva določeno misel. Sem in tja izbereva kako odrsko delo, ki ga smeta gledati starejša otroka. Nadomesti nam obisk gledališča.

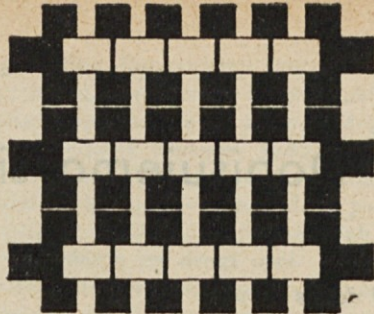
Tako upava z možem izrabiti dobro, ki ga televizija prinaša in se izogniti slabim posledicam predvsem z izbiro programa. Zelo me zanima, kakšna izkustva so si nabrali o tem drugi starši, zlasti doraščajočih otrok.

Spoštovani!

Ko sva se neko sobotno popoldne peljali s hčerko v nabitem vlakcu, nama je vzbudilo pozornost, da so vsi ljudje okrog naju molčali razen dveh tujcev. Posrečilo se nama je toliko približati, da sva ugotovili, da gre za pogovor mlade gospe in gospoda ter dveh 3, 4 letnih otrok, ki so ob vratih stoje mirno razpletali svoj pogovor v angleščini. Razmišljala sem o vtisu, ki ga čutijo ob tem okoli stoječi. Tudi hčerka je morala nekaj podobnega misliti, kajti pocukala me je za rokav in rekla: „Mama, ali ne, tako kot mi!“

Vesela sem bila, da je mogel moj otrok videti, kako dostojen tujec s tujo govornico lahko napravi dober vtis na domačina.

Res, nimamo razloga, da bi, kjerkoli smo, umikali svoj materin jezik iz medsebojnih pogovorov, če ga spremlja spoštljivo vedenje.

ŽIVLJENJE IN VZGOJA ZA ŽELEZNO ZAVESO (II.)

1. ČESKOSLOVAŠKA

Prva dežela za železno zaveso, ki jo je obiskal P. J. Quiles, D. J., je bila Češkoslovaška. Na letališču v Pragi so ga pričakovali argentinski diplomatski predstavniki. Predstavnica ministrstva za vzgojo in kulturo se je zanimala po telefonu, če je prispel in se opravičila, da zaradi zamude ni mogla biti na letališču in ga pozdraviti. Sporočili so mu tudi, da je gost vlade. Zato je stanoval v luksuznem hotelu za tujce, kjer mu je vlada rezervirala stanovanje.

Naslednji dan je imel prvi obisk in sprejem na ministrstvu za vzgojo in kulturo. Prevajalka je govorila zelo dobro špansko. Sprejem in razgovor je bil zelo prisrčen. Določen je bil program obiskov in sprejemov. Uradni funkcionarji so povabili opoldne patra Quilesa na kosilo v moderni hotel v središču mesta. Bil je povabljen tudi neki kanonik, prijatelj funkcionarja z ministrstva za vzgojo. S tem cer-

kvenim dostojanstvenikom je p. Quiles lahko vse uredil glede vsakdanjega maševanja.

Sprehod po Pragi

O svojih obiskih po Pragi pripoveduje pisatelj med drugim tudi naslednje: „Zelo sem bil zadovoljen, da sem se lahko pomešal med ljudi in opazoval. Prvi vtis, ki sem ga dobil, je bil ta, da ljudje živijo zelo skromno, posebej če pogledamo, kako so oblečeni. Sprevodnik na tramvaju je imel zelo ponošeno obleko, rokavice strgane in razcefrane.“

Ob obisku cerkve sv. Miklavža opisuje tale dogodek: „Ko smo bili že skoraj 200 metrov od cerkve sv. Miklavža, je pritekkel za nami prevajalec skupine ruskih turistov, ki smo jih srečali v cerkvi in zahteval, da mu izročimo filme iz naših fotografskih aparatov, češ da smo v cerkvi slikali. Naravno, da smo odklonili. Zagrozili so nam s policijo, ker se oseb ne sme slikati, mi

pa da bomo s temi posnetki delali propagando v kapitalističnih deželah. Potem so se nam približali še ruski turisti in nas gledali z velikim nezaupanjem... Z nami je bil tudi neki južnoameriški komunist. Prepričeval je Ruse, da smo slikali samo cerkev, in če so oni na katero izmed slik, jih jim izročimo, ko bodo filmi razviti. Bilo mu je zelo nerodno. To je bila edina neprijetnost, sicer smo mogli slikati brez ovir.“

„Če se vrnem ponovno na to, kako živijo ljudje v Pragi, morem govoriti le o tem, kar sem videl na cestji in kar lahko sklepam iz privatnih razgovorov z nekaterimi izobraženci. Splošen vtis je ta, da je življenje trdo. Imajo toliko, da živijo, izobilja pa ni.“

Srednji sloj je skromno oblečen, delavci pa revno. To potrjujejo tudi moji razgovori z učitelji in s profesorji. Tudi zemljepisna lega dežele je taka, da včasih manjka npr. zelenjave, sadja itd. Vendar ima človek vtis, da načrtno in vodeno gospodarstvo včasih prezre marsikatero potrebo prebivalstva, mogoče zaradi notranjih težav, ali pa zato, ker država ki je edini podjetnik, zanemarija svoje dolžnosti in jo ne zanima, kaj ljudje potrebujejo.“

Avto, zdravila in diplomati

„Češkoslovaška izdeluje avtomobile, vendar jih ni toliko kot v deželah zahodnega sveta.“

„Zdravila so zelo poceni, vendar se po kvaliteti in kvantiteti ne morejo primerjati z zdravili zahodnih dežel. Iskal sem na primer tablete za razkuženje grla, a jih ni-

sem mogel dobiti. Ponujali so mi kapljice za splakovanje, teh pa nisem mogel nositi s seboj. Rekli so mi tudi da bom tablete, ki jih iščem, mogel dobiti na Poljskem, ker imajo tam več zvez s kapitalističnimi deželami.“

„Povsod je opažati gonjo za tujim denarjem in proizvodi iz zahodnih dežel. Obstaja tudi „črna borza“, ki je sicer prepovedana, a je zelo dobro organizirana. Proizvodi „kapitalističnih dežel“ so zelo dragi. Diplomati se preskrbujejo samo s tem blagom, zato pogosto potujejo v Zahodno Nemčijo. Vse to naredi vtis, da je dežela v težkem gospodarskem stanju. Človek se vpraša, zakaj? Morda ni vsega tega kriv vladajoči režim in odvisnost od Rusije?“

V gledališču in kinu

„Bil sem povabljen tuli v gledališče. Predstava je napravila name odličen vtis. Imajo dober okus za lepoto in čut za umetnost.“

„Prisostvoval sem tudi kinopredstavam bolj ljudskega značaja. Značilnost teh predstav je ta, da so predvsem vzgojnega značaja, moralno dobre, a imajo poudarek na važnosti dela in utrjevanju vere v komunizem... Kinodvorane so zelo dobro obiskane. Posebno pozornost sta mi vzbudila dva filma, ki povzdigujeta mehanično delo in navdušujeta mladino za tehnične poklice.“

„To je zunanje lice Prage. Je zelo lepo mesto in ga ne bom pozabil. Prav tako ne bom pozabil gostoljubnosti, ki sem je bil deležen pri privatnikih in uradnih funkcionarjih.“

Ni napredka po krivdi režima

„Glede vladajočega režima in sistema pa je moje mnenje naslednje: Češkoslovaški socializem si veliko prizadeva za dvig življenjske ravni prebivalstva. Brez dvoma je dosegel že nekatere uspehe. A pred seboj ima še dolgo pot, da bo dosegel življenjsko raven zahodnega sveta. Bodočnost teh prizadevanj je polna negotovosti. Prepričan sem, da bi z ozirom na kulturno zrelost in tehnično tradicijo ljudstva, v tej deželi moglo vladati enako blagostanje kot v Zahodni Nemčiji ali na Švedskem, če bi namesto komunističnega režima dežela imela resnični demokratični režim.“

Vzgoja na Češkoslovaškem

Zaključki p. Quilesa o vzgoji na Češkoslovaškem izhajajo iz razgovorov z uradnimi predstavniki in poklicnimi šolniki ter vzgojitelji za časa 14-dnevnega bivanja v Pragi. Priznava, da vpogled, ki ga je dobil ni popoln, ker je dostikrat stanje v notranjosti dežele različno od tega, kar lahko človek vidi v glavnem mestu. Vendar pa je tudi glavno mesto okno, ki nudi vpogled v notranjost dežele.

O organizaciji šolstva pripoveduje: „Šolstvo urejuje zakon iz l. 1960. Organizacija šolstva je naslednja:

Predšolska doba

Za predšolsko dobo obstajajo dežji domovi in otroški vrtci. V dežje domove sprejemajo otroke od šestega meseca starosti do treh let.

Namen teh domov ni samo vzgojni, ker nadomestujejo mater, ki dela, zato skrbijo tudi za prehrano in higieno otroka.

V otroške vrtce sprejemajo otroke od 3. do 6. leta starosti. Niso obvezni in jih tudi ni dovolj, da bi mogli sprejeti vse otroke. Za te otroške vrtce delajo veliko propagando. Imajo tudi „vzgojni pomen“, ker že v njih otroci dobijo prve pojme o „kolektivnem življenju“.

Osnovna šola

„Osnovnošolska obveznost se začne z izpolnjenim 6. letom starosti, traja devet let in je obvezna za vse. Del se v dve skupini. Prva doba ali cikel traja pet let in je osnovna šola v pravem pomenu besede... Drugi del traja štiri leta in je že nižja srednja šola.“

„Po končani osnovni šoli, ko je star mladenič ali mladenka 15 let, se more odločiti za delo v tovarni, ali za tehnično srednjo šolo ali pa za gimnazijo, ki ga pripravi za vstop na univerzo.“

Gimnazija ali tehnika — delo v vsakem primeru

Nihče ni obvezan nadaljevati tehničnega ali drugega srednješolskega študija. Vendar, če gre v tovarno, mora še dve leti obiskovati tečaje za strokovno in kulturno formacijo v tovarni, kjer dela. Tako pravzaprav šolska obveznost preneha s 17. letom starosti.

Srednja tehnična šola ima za cilj vzgojiti in izšolati tehnike, strokovnjake in tehnične uradnike. Traja navadno štiri leta.

Gimnazija pa nudi splošno izobrazbo in tudi nekaj osnovnega tehničnega znanja. Traja tri leta. Po maturi so odprta vrata na univerzo.

Srednješolci morajo že tudi delati v tovarnah, če drugače ne morejo, vsaj med počitnicami, da tako dobijo stik „z realnim življenjem“.

Pozitivna stran vzgoje

O pozitivni strani vzgoje pisatelj knjige pripoveduje sledeče:

1. *Splošna šolska obveznost.* „Kar je name napravilo največji vtis je prizadevanje vseh narodnih sil, vlade in družbenih organizacij, da šola res zajame vse prebivalce, osnovna šola vse otroke, tehnične šole pa doraščajočo mladino in odrasle.“

„Osnovna šola traja devet let in je za vse obvezna. To se dosledno izvršuje. Samo 11% šoloobveznih otrok ne konča devetletke.“

„Šola je brezplačna, poleg tega dobijo v osnovni šoli brezplačno tudi knjige in vse šolske potrebščine.“

„Študij na srednjih šolah in univerzah je tudi brezplačen, a si mora študent sam preskrbeti knjige.“ ... „Revnim študentom pomagajo s štipendijami, posebno v tehničnih strokah.“

„Poleg rednega študija obstaja še v nočnih urah in z dopisovanjem (po korespondenci) za tiste, ki so čez dan zaposleni.“

2. *Kvaliteta študija.* „Kvaliteta študija in pouka je na višini. Poslopja so že bolj stara, a dobro urejena. Uporabljajo moderna učila.

Metode so klasične.“

„Preskrbljeno je tudi za kakorkoli bolne otroke. Zelo dober vtis sem dobil v zavodu za gluhoneme. Oblast se trudi, da vsakega človeka vzgoji za koristnega državljana.“

Negativna stran

1. *Enoličnost in prisiljenost.* „Prva negativna značilnost češkega vzgojnega sistema je njegova totalitarnost in izključnost. Vsa vzgoja je vodena k istemu cilju, to je v kolektivizmu in marksizmu.“ ... „Komunizem je uradna ideologija na vseh stopnjah študija.“

2. *Napake in pomanjkljivosti* z ozirom na prizadevanje. „Druga značilnost, ki takoj vzbudi pozornost je ta, da izredno prizadevanje rodi sorazmerno malo uspehov. Posledica teh velikih prizadevanj bi morala biti tudi sorazmerni napredek... Življenjska raven in tehnični napredek bi moral biti večji.“

3. *Diskriminacija (razlikovanje).* „Naslednja negativna značilnost se vidi v poklicni izbiri. Teoretično so norme zelo na višini, v praksi pa je drugače. Poudarjajo, da morajo biti koristi posameznikov podrejene koristim družbe. Ta ima pravico odločati v zadnji instanci tudi v poklicni izbiri.“

„Državni načrt pomaga otrokom premožnejših družin, da imajo lažji dostop do študija višje vrste.“

„Tudi idejna pripadnost je vzrok diskriminacije. To predvsem vidimo pri srednješolskem in univerzitetnem študiju... Dovoljujejo samo pripadnost državni komunistični ideologiji.“

Pruredil A. Horvat

- anketa XIII
- Danijelove zgodbe
- trije za zakon
- dnevnik Ane Marije

ANKETA XIII

Pod skupino „D“ smo zbrali odgovore fantov, ki so stari od 17 do 24 let in deklet med 17 in 20 letom starosti. Vsi ostali, starejši anketarji pa so vključeni v skupino „E“; vendar tudi najstarejši te skupine še ni prekoračil tridesetega leta, ko je anketo oddal. Res pa je seveda, da so danes naši anketarji že dobra tri leta starejši; zanimivo bi bilo vedeti, kako sodijo o svojih odgovorih sedaj.

Stojimo pred skupino „D“: 27 fantov (41%);
40 deklet (59%);
67 vseh odgovorov (100%).

Najprej pogledjmo, kaj je s šolo. Res je, da so nekateri že zapustili šolske klopi, vendar pogledjmo, kakšne zavode so obiskovali:

Državne šole	33 anketarjev	49%,
Katoliške šole	28 anketarjev	42%,
Privatne šole	5 anketarjev	7%,
Ni odgovoril	1 anketar	2%.
Skupno	67 anketarjev	100%.
Srednjo šolo je končalo	38 anketarjev	
Univerzo obiskuje	11	„
Ne študira več	16	„
Ima akademski naslov	—	„
Hodi v službo	32	„
Obiskuje slov. sred. tečaj ..	15	„

Gornji odgovori se med seboj ne izključujejo, to pomeni, da nekateri hodijo po končani srednji šoli na univerzo ter obenem delajo. Zato se vsota vseh odgovorov ne ujema s številom anketarjev, in iz istega razloga nismo računali odstotkov. Odgovori so pomembni, ker nam nakažejo približno izobrazbo povprečnega sodelavca te skupine.

Na vprašanje, *kje so bili rojeni*, so odgovorili takole:

8	Slovenija	28 odgovorov
	Avstrija	13 odgovorov
	Italija	10 odgovorov
	Argentina	13 odgovorov
	Ni odgovorilo	13 anketarjev
	Skupno	67 anketarjev

Pri starših jih stanuje 66; eden ima lastno hišo; drugi, ki stanuje sicer s starši, ima tudi že lastno hišo. Starši imajo svojo hišo v 56 primerih.

Slovensko govore doma v 46 domovih, španski nikjer; mešajo pa jezike v 19 hišah. Dva na to vprašanje nista odgovorila. V skupini „C“ je pokazala statistika, da govore mešano v 13% naših domov; medtem ko je odstotek mešano govorečih v tejle skupini „D“ 28%!!!

Kaj naj to pomeni? So starejši domovi manj odporni od mlajših, ali so le manj inteligentni? Kajti ni dvoma, da je mešanje jezikov znak šibke inteligence, kajti namesto dveh jezikov ne zna „mešanec“ govoriti pravilno — nobenega.

Mogoče je tudi, da so nekateri anketarji vprašanje slabo razumeli in odgovorili, da govore „mešano“, ko bi morda morali povedati, da znajo i slovensko i špansko, kar pomeni vse hvale vredno dvojezičnost. (Primerjaj stran 356, leta 1966.)

Jezike pa znajo naši anketarji tele:

Slovensko bere in piše ..	60 anketarjev
Špansko bere	67 anketarjev
Špansko piše	66 anketarjev
Angleško bere	18 anketarjev
Agleško piše	17 anketarjev
Nemško bere in piše	2 anketarja
Francosko bere	7 anketarjev
Francosko piše	5 anketarjev
Latinsko bere	1 anketar

Škoda le, da 14% ne more več izjaviti, da zna slovensko brati in pisati. Za mladino te starosti je to žalostna ugotovitev.

Žarko

MICHEL QUOIST

Danijelove zgodbe

Ne vzdržim več. Kaj me briga Kukú? Kaj me briga matematika in trikotniki? Poleg mene Peter prebira 'Ekipo', ne da bi Kukú opazila.

Sklenil sem, da bom pisal *Zgodbe svojega življenja*, tako se ne bom dolgočasil. Vsak dan bom napisal nekaj vrstic o najbolj zanimivih dogodivljajih, prepisal kako moderno pesem, ki mi je všeč, in seveda pritržil slike mojih najljubših umetnikov (pevcev).

Nocoj bom šel v Atletik s Petrom, da bova igrala revanšo pri "fubolinu". Danes morava zmagati.

V Colegio moderno, pred nosom Kukú.

Med poukom v razredu "tretje".

13. decembra 1953.

20. DECEMBRA. Kar osem dni je že preteklo in nisem nič napisal. Treba bo več volje.

Pri "fubolinu" sva zopet zgubila. Peter slabo brani. Bom govoril z Andrejem. On zelo dobro igra in skupaj bova nepremagljiva. A vseeno bo treba povabiti Petra, ker on lahko plača. Jaz sem popolnoma brez denarja. Nedeljskih sto frankov mi nič ne zaleže.

21. DECEMBRA. Snoči je bila doma nevihta. Zakaj? Prišel sem šele ob pol devetih. Peter me je spremljal do vrat, a nato sem jaz njega spremljal, nakar je znova on šel z menoj... A bila je resna stvar. Govorila sva o znamki motorja, katerega misli kupiti.

Moji starši so presneto starinski. Ker so se nekoč ljudje zgodaj vračali domov, bi moralo sedaj, po njihovem, biti enako. Ne morejo večerjati brez mene? In jaz sem že toliko star in odrasel, da si lahko sam postrežem!

Punčka mi je prinesla priboljšek. Je zelo dobra z menoj; a danes je dala prav očku...

Predno nadaljujem, bi ti rad predstavil glavne osebe, ki jih boš srečaval v teh zgodbah.

Danijel prične s pisanjem dnevnika, ko je star 15 let in pol. Ko ga bo zaključil, bo star 18 let. Starostna razlika treh let je važna, da opazimo razvoj, ki se v njem dogodi in ga pravilno presodimo.

Danijelov oče (Jurij) je zaposlen v kleparstvu.

Njegova mati (Helena), je res dobra. Le nekoliko presenečena nač spsemembami, ki jih opaža pri sinu.

Brat (Janez), 12 let, je še otrok. Danijel ga ne prenese, ker on je že "odrasel".

Sestra Punčka (Mihela), 14 let.

Bernard, 13 let in pol, njihov sosed, je Janezov prijatelj. A ker ja nekoliko starejši, ima že svoje probleme.

Danijel živi v El Havre v severnem predmestju, kjer so visoke stanovanjske hiše. Naselje stoji na vzpetini in je treba iti v mesto ali nazaj po strmih in dolgih stopnicah. Te stopnice bodo igrale važno vlogo v Danijelovem življenju.

(Se bo nadaljevalo)

(Priredil A. M.)

Trije za zakon

(On, ona in Kristus)

Zakon in družina nalagata resne dolžnosti. Teh mnogi ne poznajo. Ker „so mislili, da je zakon čisto nekaj drugega“, zato doživijo, šele komaj poročeni, razočaranje in polom.

Ali bi rad ugotovil, če poznaš zakonske dolžnosti in če jih boš zmožen spolnjevati?

TEST ŠTEV. 2

Narediva odkrit pregled glave in srca:

ALI SI ZREL ZA ZAKON?

DA NE

1. Za razumevanje in edinost mišljenja med dvema osebama je potrebno, da se prilagodita drug drugemu.

Ali bi znal biti prizanesljiv in potrpežljiv z ženo, ki ima „težek značaj“? (in obratno žena z možem) — —

2. Zakon je nerazvezljiv.

Če bi te žena samo enkrat „izigrala“ v malenkosti, morda iz maščevanja za tvoje lahkochivosti — ali bi znal odpustiti, ne da bi jo žalil? Saj nerazvezljivost velja tako za moža kot za ženo, ne? — —

3. Otroke imaš rad, kar je naravno —

ali se zavedaš, da vzgoja zahteva veliko potrpljenja, dela, resno odgovornost in poleg tega stalne stroške? Ko boš to mirno premislil, si pripravljen sprejeti otroke, ki vama jih je Bog namenil? — —

4. V družinskem življenju nastane nešteto majhnih in velikih težav, katere morata mož in žena rešiti „z dialogom“, sporazumno.

Ali si pripravljen popustiti v tistem, kar ima žena prav, čeprav je to proti tvoji sebičnosti in napačni samozavesti? — —

5. Ali si pripravljen na žrtve včasih velike —

kot npr. ta, da pustiš stanše, zlasti mamo, čeprav bi ti materialno veliko pomagala in kljub temu, da si njen ljubljeneček —

kadar bi samo tako ohranil mir med tvojo ženo in tvojo mamo? — —

6. V zakonu ne boš mogel in ne smel delati vse po svojem okusu. Si pripravljen spoštovati in upoštevati okus ter želje svoje žene? — —
7. Imaš sredstva (denar ali drugo premoženje), da si boš „postavil hišo“ in kril stroške pri vzdrževanju doma? — —
8. Ženi ni dovolj samo tvoja ljubezen. Dati ji moraš tudi nekaj „konkretnega“ —
 imaš redno službo in zadostno plačo? Si že mislil kako boš „prišel“ do hiše ali do dobrega stanovanja. Imaš z eno besedo nekaj „konkretnega“ poleg samega sebe? — —
9. V življenju ni nihče popoln. Morda boš šele v zakonu odkril pri ženi (oziroma žena pri možu) napake, katerih prej nisi opazil. Npr. da žena ne bi znala kuhati, da je mož pijanec, da žena ne pozna reda, da je mož len in še in še.
 Ali boš toliko plemenit, da napak ne boš očital, ampak jih pokrival s plaščem ljubezni? — —
10. Ali bi se poročil z dekletom, ki ne odgovarja do podrobnosti „idealu“, kakor si si ga zamislil, ki pa je zvesta do skrajnosti in ima neizmerno ljubezen do doma in otrok? — —
11. Ali boš velikodušen in „širokosrčen“ ko bosta skupaj ali ko boš sam izbiral ženi nove obleke? — —
12. Se zavedaš, da z vstopom v zakon zgubiš nekaj osebne svobode?
 Bi se vseeno poročil in postal suženj (v najboljšem pomenu besede) doma in družine? — —
13. Ali si pripravljen zaupati popolnoma in čisto vse njej, ki bo tvoja žena, ne da bi ji kaj prikrival? — —

Ocena odgovorov:

Ne gre za to, da bi ugotovil, ali „se ti ljubi, da bi se poročil“, ampak za to, da poznaš resne strani zakona. Gre za to, da spoznaš, kaj sta v resnici zakon in družina, in če boš mogel spolniti vzvišeno, pa odgovorno poslanstvo moža in očeta.

Odgovore reduj takole:

Če si od 13 vprašanj vsaj na 10 odgovoril potrdilno (DA) je znamenje, da si pripravljen na zakon, in da bo vajina družina srečna, kolikor je od tebe odvisno (oziroma od žene).

Če je manj kot 10 pritrdilnih odgovorov (DA), potem je boljše da čakaš... — dokler ne dozoriš, medtem se še naprej pripravljaj... in ostani sam.

MICHEL QUOIST

Dnevnik Ane Marije

Petek, 19. maja

Govorila sem z Marjetico o katoliški organizaciji, katere članica je. Vprašala sem jo kakšen cilj in namen ima organizacija.

„To kar ti delaš že nekaj časa.“

„In kaj delam jaz izrednega?“

„Nič, manj misliš nase in več na sošolke.“

„Da, in kaj še delate?“

„To kar nam je naročil Kristus v evangeliju: Ljubite drug drugega, kakor vas jaz ljubim. To se pravi, da imamo dela za dolgo časa.“

Marjetica pravi, da mora povsod vladati Kristus. Njegovo poslanstvo na zemlji se nadaljuje toliko časa dokler ne bodo vsi ljudje združeni v Očetovi ljubezni. Biti kristjan se pravi sodelovati pri tem velikem podvigu. Najprej, da sama osebnostno ni ovira z grehom. Potem, da prinaša Kristusa v okolje kamor nas je postavil. Naše delo je med mladenkami v šoli, v predmestju, na zabavi, na tačaju.

Katoliška organizacija dijaške dekliške mladine združuje dekleta, ki so razumela ta klic. Shajajo se na sestankih zato, da skupno proučujejo okolje, se navdušujejo, poiščejo kaj dobrega, zaznajo napake in kako jih s skupnimi močmi odpraviti. V razredu pomagajo dekletom, ki se teže uče, so njihove prijateljice, jim svetujejo v težavah, jih sku-

šajo zblížati med sabo, da bi si med seboj pomagale. Če prosimo Gospoda, da nam pomaga pri tem delu, že pomagamo širiti božje kraljestvo.

Marjetica se je ustavila in me pogledala v oči z žarečim pogledom. Prav počasi mi je rekla: „Poglej Ana Marija, če bi vsi kristjani delali to po vsam svetu, v vsakem okolju, nekaj bi se že spremenilo na svetu.“

Hočem se popolnoma predati temu poslanstvu. Molila bom in rekla Gospodu, da se mu dam na razpolago, ker sama sebi le malo zaupam. Kadar sem navdušena, sem pripravljena na vse, pred težavami in zaprakami pa hitro odpovem.

Petek, 26. maja

Danes smo šle na razgovor z duhovnikom. Kakšen nepozaben doživljaj. Bilo nam je nerodno. Nismo vedele, kaj bi naredile. Nazadnje smo se dogovorile, da bom jaz potrkala in vstopila prva pod pogojem, da bo Marija Dolores prva govorila in vprašala. Potrkala sem tako na rahlo, da se je komaj slišalo, zato sem morala potrkati še enkrat. Duhovnik nas je sprejel zelo prijazno. Ponudil nam je stole in gotovo čakal, da bomo povedale po kaj smo prišle. Kimala sem Mariji, naj začne govoriti, a ona je molčala in mi z očmi dopovedovala, naj govorim jaz. Molčali sva, zato nas je pričel gospod kaplan izpraševati.

„Študirate, v katerem zavodu? Nimate nobenega brata?“

Kar pogumno sva mu odgovarjali. Nado je rekel: „Zdi se mi, da ste me hotele nekaj vprašati, drage prijateljice.“

„Drage prijateljice“ se mi je zdelo zelo smešno, začela sem se smejati. Zdaž me je Marija Dolores z očmi opominjala naj nehum. Sedaj sem se čutila že bolj pogumno in sem vprašala:

„Želim vedeti, kaj mislite o flirtu.“

„In ti, kaj misliš?“ Ujel me je, mislile smo staviti vprašanja, pa nas je izpraševal on.

„Zdi se mi, da je zelo grdo.“

„Da, zakaj?“

„Ne vem, zaradi...“

„Mislim, da je najboljše, da se zedinimo kaj je flirt. Po tvojem mnenju.“

„Mislim, da je flirt igranje z ljubeznijo. Ljubezensko razmerje med fantom in dekletom samo zaradi zabave, ne da bi pri tem mislila na zakon.“

„Res ja tako. Jaz bi podčrtal, zato da se zabavata. Flirt je igranje z ljubeznijo, kadar še ni prišel čas, da bi resno mislila na poroko. Igrajo se z ljubeznijo samo zaradi užitka srca, telesa ali obeh. Zakaj se vam ne zdi to naravno?“

„Ne vodi nikamor.“

„Da, tako se zapravlja nežnost, izgublja se medsebojno spoštovanje. Dekleta mislijo: vsi fantje so pokvarjeni. Fantje pravijo: poštenih deklet ni več. Vsi, ki so prinesli v zakon samo ostanke ljubezni, so zapravili dragocen čas, ki bi ga morali izrabiti za samovzgojo. V nevarnosti so, da to igro za katero so se tako dobro izvežbali na novo ponavljajo.“

Najbolj zanimivo je, da je rekel, da je naravno, da so nam v naših letih fantje všeč, da naše srce v njihovi navzočnosti bije hitreje za katerega izmed njih, treba pa je imeti pogum, da se ne pustimo zapeljati od srca ker še ni prišla njegova ura. S fantom, ki nam je všeč se moramo vesti tako naravno kakor s katerim koli drugim fantom. naše razmerje do njega naj bo tovariško in nič več.

Samo takrat smo zmožne ljubiti, kadar zaradi drugih pozabimo nase. Šele potem, kadar imamo srce in telo popolnoma v oblasti, kadar smo se že notranje obogatili, smo zmožne dati drugim.

Gospodu kaplanu se je mudilo, zato smo se poslovile.

Prav bi bilo, da bi šle še večkrat govoriti z duhovnikom. Še veliko stvari bi morala vprašati. Zdi se mi, da se sedaj ne bojim več.

Priredila M. M.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Osemnajst bogoslovcev iz Jugoslavije v Germaniku. Zadnji vestnik zavoda Germanik v Rimu poroča, da so sedaj v zavodu gojenci in predstojniki iz enajstih držav. Iz Jugoslavije je sedaj v Germaniku kar 18 gojencev. Pred nekaj leti ni bilo nobenega.

Nov stolni dekan v Mariboru

Na god sv. Andreja, 30. novembra 1966, ki je zavetnik mariborske škofije po starem sedežu škofije v Labodski dolini, je mariborski stolni kapitelj dobil novega dekana. Za to mesto je bil imenovan msgr. Franc Hrastelj.

Ljubljanski nadškof je na zadnjo pobinkoštno nedeljo lanskega leta blagoslovil nov zvonik bežigradske cerkve sv. Cirila in Metoda. Zakaj so v zvoniku zgradili stolpnico? P. Roman Tominc, ki je bežigradski župnik in obenem profesor cerkvene umetnosti na teološki fakulteti v Ljubljani, je na to vprašanje tako odgovoril: „Odločala je ‘stanovanjska’ stiska. Nismo imeli ne učilnice za verouk ne shrambe za cerkvene predmete ne zimskega cvetličnjaka za rože. Mislil sem si: čemu bi bil zvonik samo prazna lupina za stolpnice in vrvi?“ Zvonik ima štiri nadstropja. V podzemlju je zimski vrt za rože in peč za centralno kurjavo. V pritličju je shramba za cerkvene preproge in druge predmete. V prvem in drugem nadstropju so veroučne učilnice z vsemi potrebnimi pripomočki. V tretjem nadstropju je dvorana namenjena za cerkveni arhiv župnijske knjižnice. V četrtem nadstropju vise zvonovi, katere od vseh strani obdajajo terase, odkoder je lep razgled po Ljubljani. Zvonik-stolpnica je visok 25 metrov. — V župniji sv. Cirila in Metoda živi okoli 12.000 ljudi, letno je okoli 250 krstov, 80 porok in 100 mrličev.

Apostolski delegat, nadškof Mario

Cagna, je 13. dec. 1966 v ljubljanski stolnici opravil sv. mašo v navzočnosti številnih vernikov, ki jih je po evangeliju tudi nagovoril v slovenskem jeziku.

Vsi trije slovenski škofje so pisali svojim vernikom posebna božična voščila v obliki pastirskih pisem. Ljubljanski nadškof Jožef Pogačnik je poslal vernikom voščilo z naslovom „Božja roka nas vodi“; mariborski škof Maksimilijan Držečnik pismo z naslovom „Božič tudi danes veselo oznanilo“ in škof slovenskega Primorja Janez Jenko z naslovom „Božič dan globokega doživetja“.

Odšli so v misijone

Iz Pariza je odšla v misijone na Madagaskar usmiljenka s. Daniela Šeme iz Žalne pri Grosupljem. Iz Slovenije je odšla v misijone v Južni Afriki uršulinka Marija Glorija Škerlj. Tu se bo pridružila misijonarkama ss. Ksaveriji Lesjak in Brigiti Bregar. — P. Jože Kokalj, jezuit, je odšel v Anglijo, kjer se pripravlja na odhod v misijone v Keniji (Afrika).

Dr. Držečnik — 20 let škof. Dne 15. decembra 1966 je preteklo dvajset let, odkar je bil posvečen za škofa mariborski nadpastir dr. Maksimilijan Držečnik. Za škofa ga je obenem z rajnim ljubljanskim nadškofom dr. Antonom Vovkom imenoval papež Pij XII. 15. septembra 1946.

Stolni kapitelj v Mariboru je določil 4. adventno nedeljo, 18. decembra 1966 kot dan zahvale za 20-letni jubilej. Po vseh cerkvah škofije so zapeli zahvalno pesem in molili za svojega škofa, sam jubilent pa je isti dan ob 9. uri opravil v mariborski stolnici pontifikalno sv. mašo.

ZLATO VEČNEGA JUDA

Spisal: Hugo Wast

Ilustriral: Hotimir Gorazd

Takoj, ko je Jud zagledal luč sveta, in ko so komaj umili njegovo telo z vodo, v kateri so se kuhale suhe rože, ga zavili v taled ter zaprli v „hišo živih“, (beth kahain), živi kot skrivni podložnik kahala.

Kahal je skrivnostno sodišče, skrivna zarotniška družba, ki deluje povsod, kjer žive Judje.

Če jih je malo in je njihova soseska uboga, se imenuje **kehillah**.

Če jih je dosti, da imajo rabina in sinagogo, je to kahal, ki vlada nad vsemi kehillami v kraju.

Kadar pa gre za veliko prestolnico, kjer živi na tisoče Judov, ustanoví **véliki kahal**, ki ima oblast nad vsemi kahali v mestu.

Pred pol stoletjem bi tistih tristo in toliko buenosaireskih Judov nikjer v Evropi ali v Združenih državah ne bilo dobilo več kakor skromne kehillah. S tem pa, da so jim dovolili pravi kahal, so njihovi poglavarji pokazali, kaj si obetajo od bogastva argentinske zemlje, pokazali so pričakovanje, kaj vse bodo dosegli v neomenjenih možnostih, ki jih argen-

tinski modri zakoni in argentinsko gostoljubje nudijo sionskemu ljudstvu.

Nade, ki niso spodletele.

Danes ima Buenos Aires čast, da v njem deluje véliki kahal kot najvišja oblast nad neštetimi kahali in kehillami, ki so posejani po argentinskih mestih in mestecih, véliki kahal ki je odvisen samo od kahala v New Yorku, judovske svete stolice.

Naj bodo udje kahala različni po stanu in ugledu, kahal ravna z vsemi enako strogo in odločno, pa naj gre za odličnega roša, poglavarja, za vélikega rabina ali za preprostega ikurja, glasovalca in skromnega šemoša, tajnika.

El kahal je neviden in vsemogočen gospodar.

Trgovino, politiko, vero, zasebno življenje v najmanjših podrobnostih do razmerja med očetom in sinom, med ženo in možem, med gospodarjem in delavcem, vse ureja in vodi talmud, nadzoruje pa kahal, ki je njegova stvarna podoba.

Ni nobene ustanove, ki bi uveljavljala Mojzesov zakon, in talmud se od tega zakona oddaljuje in mu celo nasprotuje.

-Sveto pismo je kakor voda.

Talmud je kakor vino.

El kahal pa je še boljši, je kakor dehteče vino.

Talmud sam razglašala, da so rabini, njegovi razlagalci, nezmotljivi in vsemogočni.

„Moj sin, pazi bolj na besede rabinov kakor na besede Postave... Kajti beseda rabinov je večja od besede prerokov... In strah pred rabinom je strah božji... Če ti rabin reče, da je tvoja desnica levica in da je levica desnica, mu moraš verjeti... Kdor zaničuje rabina, zasluži smrt...“

Rabin, ki nauk razlaga in ga kroji, ter kahal, ki ga uveljavlja, tesno sodelujeta, a ljudstvo za to ne ve.

Judovsko ljudstvo ve samo, da nič ne koristi upirati se in da je pametno poslušati. Kajti če je kahal trd in se ga je treba bati, je prav tako vsemogočen varuh.

Skupaj s kahalom, ki daje zakone in vlada, posluje beth din, pravo skrivno sodišče, ki razsoja v vsakem sporu med Judi. A ne sodi jih po državnih zakonih, marveč po talmudu. In njegove razsodbe se izpolnijo, pa naj se obsojenec skriva v osrčje zemlje.

Sodišči poslujeta v sinagogi.

— — —
Dvorana, kjer so se Judje zbirali 1887, je bila skromna in svetla ter vsa pobeljena. Stene so bile do višine moža prekrite s preprogami. Nad njihovim zgornjim robom je te-

kel širok platnen trak s skriynostnimi hebrejskimi izreki, s šestkrakimi zvezdami in s ploščami Postave.

Kadar so se odprla vrata je planil v dvorano veter s ceste in zamajal tri oljenice, ki so visele z golih ostrešnih tramov.

Na zahodni strani je bila skrinja po imenu Aron, v spomin na skrinjo zaveze, kjer so hranili zvitke Postave ali šefer thori, čez vse sveto knjigo, zavito v dragocene tkanine.

Thora vsebuje pet Mojzesovih knjig, v katerih je spisana zgodovina izraelskega ljudstva od stvarjenja sveta do Mojzesove smrti, ter njegove civilne in verske postave.

Prepisovalec redke spretnosti je na široke pole skrbno pripravljenega in prepojenega pergamenta s črno tinto, ki dajejo zanjo natančno navodilo rabini, na roko prepisal najstarejše besedilo brez vsake napake.

Zadostovalo bi, da bi se bil zmotil za pičico ali da bi njegovo črnilo ne bilo narejeno po obrednem določilu ali da bi bil kdo odkril, da je katero kožo za pergament ustrojil kristjan, pa bi bili vse delo zavrgli, češ da je sinagoge nevredno.

Približno na tretjini dvorane, ne daleč od Arona, je stal oltar, na katerem so gorele štiri sveče, da bi laže brali thoro, ker je bila luč iz utripajočih svetilk le slaba.

Pred oltarjem so bile klopi za vernike.

Blumen je sédel na prvo mesto, ker si je bil od kahalala kupil to pravo.

Njemu ob strani je sedel Mavricij Kohen, po rodu iz Varšave, po-

tomec Aronovega plemena, rodu starih levitov, o čemer je pričalo njegovo ime: Kohen, posvečevalec.

Po drugih klopek so sedeli različni ljudje, s klobuki na glavah, kakor je Judom v sinagogi zapovedano.

Ko so bili vsi prostori polni, je vstal roš-hak-keneset, poglavar zbora, ki je bil hkrati tudi poglavar kahala. Bil je to Salomon Wofey, postaren bradač z naočniki v zlatih okvirih.

Nadel si je tefilim, obredni jermen, s katerim si je ovil čelo in lakti. Na jermenu iz pergamenta, na katerem so napisani stavki iz Exoda: „Poslušaj, Izrael...“

Povrh klobuka je imel taled, bel robec, ki so mu s štirih voglov viseli zizithi, vrvice spleteno iz osmih volnenih niti, po petkrat zavozlane.

Roš je kazal veličanstvo duhovnika in kneza.

Razvil je pred verniki zvitek iz šefer thore in s predürnim glasom bral v hebrejščini starodavne besede iz svete knjige:

„To je postava ki jo je Mojzes dal Izraelovim sinovom.“ In povabil je Kohena prej ko Blumena, naj bere začetek poglavja, ki je veljalo za ta dan

Pet Mojzesovih knjig so rabini razdelili na dvainpetdeset beril, za vsak teden eno, tako da ob novem letu končajo branje teh knjig in začno spet od kraja.

Kohen je znal hebrejsko in je sproti prevajal v jiddščino, kar je bral, da bi ga razumeli poslušalci, ki so bili po večini iz Rusije, iz Poljske in iz Nemčije.

Potem je prišla vrsta na Zaharija Blumena, ki je poznal hebrejsko pi-

savo, ni pa razumel besedila in je potreboval pomoči turgmana, prevajalca v sinagogi. Ta ga je ustavljal na koncu vsake vrstice, če je bral Pismo, ter konec vsake tretje vrste, če so bili Preroki. S tem so kazali manjše spoštovanje, ki so ga zaslužili preroki v primeri z Mojzesom.

Zaharija Blumen, ki je bil bogatejši od Kohena, se je čutil ponižanega zaradi svoje nevednosti.

Brati pred vso sinagogo je čast, ki si jo človek od kahala kupi z denarjem kakor vse drugo. Po branju je imel vsakdo pravico govoriti, bodisi da je pridigal ali razlagal. Pogovarjati pa so se smeli v sinagogi tudi o poslih in trgovini.

Kadar so govorili o tem, so pogasili sveče na oltarju v znamenje, da razpravljajo o posvetnih rečeh.

Ta večer je prosil za besedo Zaharija Blumen. Njegov glas je bil zasopel in brez barve, toda njegove oči so metale predirne žarke.

„Zahtevam, naj po naših zakonih in šegah kahal dá na dražbo hišo dona Justina Adalida na calle Florida in njegovo posestvo, ki meri osemnajst kvadratnih milj s poslopji in naselji vred.“

Mavricij Kohen zaradi slabe luči na srečo ni mogel skriti svojega presenečenja in srda. A ni spregovoril besede in ni pogledal Blumena, ki je sklonil glavo na prsi in čakal, kaj bo odgovoril kahal iz poglavarjevih ust.

Sosed na desnici je dejal Kohenu pritajeno:

„Jaz bom dražil za vas. Do koliko?“

Kohen je s prstom napisal na klop

vsoto, ki jo je hotel ponuditi, da ne bi drugi zapazili, kaj namerava. Pa to je bilo nepotrebno, zakaj Blumen je začel z dražbo s petkrat višjo ponudbo, kar je kazalo namen, da se ne bo pustil predražiti.

„Saj je nor,“ je zamrmral med zobmi Kohen.

Sest članov kahala z rošem je zaradi lepšega malo premišljevalo, nato so pa odgovorili Blumentu, da njegovo ponudbo sprejmejo. Blumen je brez naglice odštel stotino bankovcev po sto pesov in jo položil na oltar. Roš je vstal, stegnil roke nad nevidne thore in s slovesnim glasom govoril:

„Danes, v petek, na predvečer meseca aira, v letu 5648, naj vedo vsi, da je ta kahal prodal Zahariju Blumentu za vsoto deset tisoč pesov pravico, da izkorišča očetno hišo in posestva dona Justina Adalida od središča zemlje do najvišjih oblakov on in da jo izkoriščajo njegovi potomci. In naj vedo vsi Judje, da nihče izmed njih ne more teh posestev kupiti, tudi če bi jih sam Adalid hotel prodati, bodisi v celoti ali samo v delih, za nobeno ceno, iz nobenega razloga in pod nobeno pretvezo...“

Zaharija Blumen je spregovoril znova:

„Kupil sem hazako, pravico za izkoriščanje imetja dona Justina Adalida. Predlagam, da mi dovolite kupiti merpiie, pravico do izkoriščanja njegove osebe.“

Mavricij Kohen je takoj udaril proti njemu:

„Dajem za to pravico deset tisoč pesov.“

Nasprotnik se mu je mrzlo nasmehnil: „Deset tisoč pesov? Dajem sto tisoč.“

Zdelo se je, da se bo Kohen zgrudil pod to vsoto, ki je bila naravnost blazna spričo docela nestvarne kupčije. Zato je molčal.

Roš je vstal znova, sprejel sto tisoč pesov in s hladno slovesnostjo oznanil, da je kupčija sklenjena in da razen Blumenta noben Jud v Buenos Airesu, ne na vsem svetu, ne bo za naprej mogel posojati donu Justinu Adalidu denarja ali kako drugače trgovati z njim, ne z njegovimi potomci na vekov veke. In da bodo to vedeli vsi, bodo prepis zapisnika o kupčiji poslali vsem kahalom na svetu.

„Desettisočkrat norec!“ je mrmral Kohen.

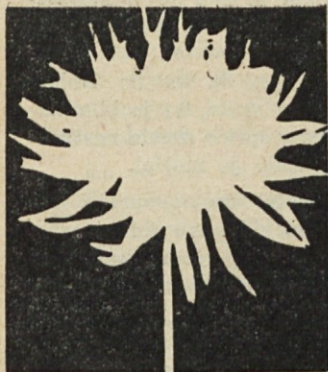
Blumen ga je moral slišati in je obtožujoče vzkliknil:

„Plačal sem visoko ceno! Zdaj zahtevam, naj sveti kahal zagrozi in prekolne vsakogar, ki bi se mešal v mojo pravico!“

„Prav,“ je rekel roš, iztegnil roke v drugo in začel s slovesnim glasom izgovarjati zarotitev:

„V imenu Tistega, ki je rekel: Ne imej več bogov razen mene. In jaz sem Bog vseh, ki sem te rešil iz egiptovske dežele in iz hiše sužnosti, in ki kaznujem grehe očetov, ki so me zavrgli, na sinovih sinov do četrtega rodu, in se usmilim tistih, ki me ljubijo in izpolnjujejo moja povelja — ter v imenu kahala in beth-dina v Buenos Airesu oznanjam vsem Judom na svetu pravico Zaharija Blumenta.

(Bo še)

med nami v Argentini

● **Pet novih maš v letu 1966.** Preteklo leto je dala slovenska skupnost v Argentini pet novomašnikov.

Prvi je zapel novo mašo č. g. **Roman Žužek, S.J.**, o katerem smo že poročali. V duhovnika je bil posvečen 26. junija v Rimu. Novomašnik je četrti duhovnik iz znane Žužkove družine, ki je darovala Cerkvi tudi štiri redovnice.

Drugi novomašnik je bil č. g. **Jurij Langus, S.D.B.** Tudi o tem smo že poročali. Je tretji duhovnik iz znane Langusove družine. Duhovnik je postal 14. avgusta v Córdoba. Novo mašo pa je ponovil 4. decembra v San Martinu pri Buenos Airesu. Somaševali so trije bratje: novomašnik, g. župnik Janez in g. prefekt škofovega zavoda Primož. Novomašni govornik je bil č. g. Janko Merinik, S.D.B. Pel pa je pevski zbor iz San Martina pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča.

V soboto, 26. novembra je moronski škof msgr. Raspanti posvetil v duhovnika č. g. **Alojzija Tekavca, S.D.B.** Novo mašo je zapel 11. decembra v župni cerkvi v San Justu. Novomašni pridigar je bil č. g. dekan Ciril Milavec. Pri maši je pel pevski zbor iz San Justa, ki ga vodi g. štefan Drenšek.

Novomašnik je bil rojen 2. februarja 1938 v Kladi, župnija Ig. Osnovno šolo je pričel v Sloveniji, nadaljeval na Koroškem in dokončal v Argentini v Bernalu pri salezijancih. Tu je tudi dokončal srednjo šolo. Od leta 1960 do leta 1962 je poučeval v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji. Bogoslovje pa je dovršil v Córdoba.

Naslednjo soboto, 3. decembra pa je bil v mestu Lomas de Zamora pri Buenos Airesu posvečen v duhovnika č. g. **Mirko Grbec.** Drugi dan je s sobrati somaševal. Pridigal mu je č. g. dr. Filip Žakelj. Pel pa je pevski zbor iz Slovenske vasi pod vodstvom g. Ivana Meleta.

Novomašnik je doma iz Loškega potoka, vasi Traven. Rojen je bil 10. julija 1938. Tudi on je ljudsko šolo pričel v domovini, nadaljeval v begunskih taboriščih in dokončal v Argentini. V srednji šoli je bil gojenec Rožmanovega zavoda v Adrogué. Bogoslovje je študiral in tudi srečno dokončal v mestu La Plata.

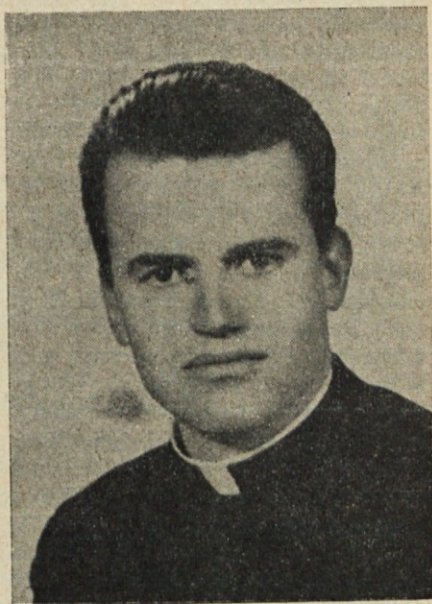
Peti novomašnik je č. g. **Andrej Zarnik** (de la Consolata), iz Mendozoze, o katerem smo tudi že poročali.

● **Božični prazniki** so potekli v lepem prazničnem razpoloženju. Osrednja točka je bila polnočnica v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Sv.

mašo je daroval g. msgr. Anton Orehar. V govoru je vsem rojakom voščil blagoslovljen božič. Med mašo je pel pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom g. dr. Julija Savellija. Bilo je veliko spovedovanja, tja od pol enajste ure zvečer pa do pol druge zjutraj. Skoraj vsi udeleženci so pristopili k sv. obhajilu. — Polnočnice so bile še v Slovenski vasi, v Carapachayu in v San Fernandu. Dopoldne so bile po vseh naših središčih svete maše, med katerimi so odmevale božične pesmi. Lepa prireditvev „Slovenski božič“ pa je bila na praznik v večernih urah v Slomškovem domu v Ramos Mejija.

Novomašnik Alojzij Tekavec SDB

Novomašnik Mirko Grbec

● 250 slovenskih mož in žena na duhovnih vajah. V decembru se je v Buenos Airesu udeležilo duhovnih vaj 250 ljudi, 132 žena in 118 mož. Duhovne vaje v dveh skupinah je vodil č. g. Franc Sodja, C.M.

● 800 otrok v slovenskih osnovnih šolah v Argentini. V šolskem letu je bilo v slovenskih osnovnih šolah v Argentini nad 750 otrok. Razdelitev je bila sledeča. Šola F. Erjavca v Adrogué je štela 16 otrok. V njej uče: ga. Marjeta Stariha (voditeljica), č. g. Marijan Bečan (katehet) in g. Rudi Drnovšek. Šola I. Cankarja v Berazategui je štela 14 otrok. Vodi jo ga. Betka Vitrih. Verouk pa poučuje č. g. Jože Guštin. Šola nadškofa Antona B. Jegliča v Buenos Airesu je štela 30 otrok. V njej so poučevali: ga. Marjana Batagelj (voditeljica), č. g. Jurij Rode (katehet) in gdč. Terezika Marn. Šola Josipa Jurčiča v Carapachayu je štela 44 otrok. V njej so poučevali: g. Aleksander Pirc (voditelj), č. g. Matija Borštnar (katehet), ga. M. Pleško in gdč. Mojca Pirc ter g. E. Škulj. Šola Narte Velikonja v Hurlinghamu je štela 26 otrok. Poučevala sta gdč. Katica Kovač in č. g. Jurij Rode. Šola Franceta Prešerna v Moronu, v kateri so poučevali: gdč. Mija Markež (voditeljica), č. g. župnik Matija Lamovšek (katehet), ga. Marija Geržiničeva, ga. Vera Zure in g. Pavel Rant, je štela 88 otrok. Šola Antona M. Slomška v Ramos Mejiji je štela 115 otrok. V njej so poučevali: ga. Vera Holozan (voditeljica), č. g. dr. Alojzij Stare (katehet), gdč. Renata Sušnik in gdč. Cilka Cestnik in g. Štefan Drenšek. Šola Franceta Balantiča v San

Justu je štela 109 otrok. V njej so poučevali: gdč. Angelca Klanšek (voditeljica), č. g. dr. Alojzij Stare (katehet), gdč. Marija Mehle in gdč. Majda Tomažin. Šola škofa Rožmana v San Martinu, kjer so poučevali: gdč. Katica Kovač (voditeljica), č. g. župnik Gregor Mali (katehet), gdč. Saša Hartman in g. Boris Pavšer, je štela 131 otrok. Šola S. Gregorčiča v San Miguelu, kjer poučujeta gdč. Mija Markež in g. p. dr. Alojzij Kukovica, D.J., je štela 12 otrok. Šola F. Barage v Slovenski vasi je štela 91 otrok. Poučevali so: ga. Zdenka Janova (voditeljica), čč. gg. Janez Petek, Franc Sodja in T. Vrečar (kateheti), gdč. Mimi Bokalič, gdč. Slavka Urbanija, gdč. Katica Lipovec in g. Lovro Jan. Šola S. Jenka v Transradio, kjer sta poučevala g. Andrej Selan (voditelj) in č. g. Janez Kalan (katehet), je štela 7 otrok.

Vse te šole so na področju Velikega Buenos Airesa. Obiskujejo jih otroci staršev, ki so prišli v Argentino po letu 1945. Med rojaki, ki so prišli v Argentino med obema vojnama, pa obstajata dve šoli v Villa Devoto v Buenos Airesu. Obiskuje jih okrog 30 otrok. Poučuje jih g. Gregorič.

Poleg Velikega Buenos Airesa pa imamo še slovenske šole v Mendoza, v Miramaru in v Bariločah. V Mendoza šteje 35 otrok. Poučujejo: gdč. Lenčka Božnar (voditeljica), č. g. Jože Horn (katehet), gdč. Marica Triller in g. prof. Božo Bajuk. V Miramaru poučujejo č. g. Boris Koman (katehet), Japelj Anton (voditelj) in ga. Marolt Marija (petje), otrok je bilo 12.

V Bariločah pa ga. Milena Arko in ga. Zora Grzetič.

Poleg teh osnovnih šol ne smemo pozabiti še obeh slovenskih zavodov v Argentini: Škofovega v Adrogué in Baragovega v Slovenski vasi.

Tako je okrog 800 otrok slovenskih staršev v Argentini v slovenskih osnovnih šolah, kjer poučuje okrog 50 učnih moči.

● 85 slovenskih otrok pri prvem sv. obhajilu. V nedeljo, 27. novembra je 85 slovenskih otrok prvič pristopilo k sv. obhajilu. 19 jih je bilo iz San Martína, 17 iz Ramos Mejije, 14 iz Slovenske vasi, 9 iz San Justa, 8 iz Morona, 5 iz Buenos Airesa, 4 iz Adroguéja, 3 iz Berazateguija, 3 iz Carapachaya in 3 iz Hurlinghama. Od teh je bilo 46 fantkov in 39 deklic. 70 jih je prejelo sv. obhajilo v Slovenski hiši, kjer je maševal č. g. msgr. Anton Orehar. Peli so otroci iz Morona pod vodstvom ge. Marije Geržiničeve. 15 otrok pa je prejelo Jezusa v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi.

● Večer Marijinih pesmi. Slovenski pevski zbor „Gallus“ je za konec jubilejnega leta pripravil večer Marijinih pesmi. Poleg lepih melodij, ki jih zadnje čase vedno bolj pogrešamo, je bila prvič izvajana mogočna Tomčeva kantata za soliste, zbor in orgle „Marija — Slovencev Kraljica“. Dirigiral je g. dr. Julij Savelli. Pri orglah je bila ga. Anka Gaserjeva. Solo so peli: ga. Marija Marinček, gdč. Roza Golob, gdč. Anica Mehle, gg. Rode Ivan, Malovrh Jože in Vinko Klemenčič.

Prvi večer je bil v soboto 10. decembra, drugi v nedeljo 11. decembra. Oba sta bila v Slovenski dvorani v Buenos Airesu. Ponovitev večera pa je bila na dan Novega leta v Slovenski vasi.

● Nedeljsko žegnanje, „spominski dan na tisti trenutek, ko je pred 10 leti rajni škof dr. Rožman s svojim blagoslovom izročil v božje varstvo ta prostor in vse, kar je zrastle na tem mestu in danes moremo veselo občudovati“, je poteklo v lepem prazničnem razpoloženju. Nastopi naše mladine iz Adroguéja, Berazateguija, Buenos Airesa, Carapachaya, Hurlinghama, Morona, Ramos Mejije, San Justa, San Martína in Slovenske vasi, so znova razodeli, da Slovenci iz vsega Velikega Buenos Airesa in seveda iz vse Argentine tvorimo eno slovensko občestvo.

„Nakup hiše z zemljiščem, prepis, vzdrževanje in upravljanje stare hiše \$ 709.520; zasilni prostori, upravni stroški do zidanja \$ 179.021. — Inventar: stoli, mize, klopi itd. \$ 233.953. — Gradnja dvorane v surovem stanju in štirinadstropno pravno poslopje \$ 10,279.120. Oprema dvorane: strop, stene, balkon \$ 1,670.163. — Skupno smo imeli izdatkov \$ 14,021.776.

Za kritje teh stroškov smo dobili: Vaših darov, upravnih dohodkov, prodaje starega materiala, izrednih podpor, prireditvev in raznih manjših dohodkov: pesov 11,452.783.— Pri „čebelici“ obstaja posojilo, kar pomeni naš sedanji dolg: 2 milijona 568.993,— pesov.

UVODNIK	65 Vrgel je ogenj v svet
MISEL TEGA MESECA	75 Dolžnost in važnost pokore
KONCIL	70 Vsi bodimo sveti
BOGOSLUŽJE	87 Zakramenti so sveta znamenja
MORALNI PROBLEMI	96 Mož noče več otrok
	97 Priposestvovanje
	84 60-letnica kronanja
VZORI IN DOGODKI	81 Iz dnevnika Janeza XXIII.
	92 Kardinal Mea — mož božje previdnosti
	98 Stric in nečak, Schweitzer—Sartre
CERKEV V SVETU	66 Pred in pokoncilu
	106 Življenje in vzgoja za železno zaveso (II.)
V DRUŽINI	100 Otok v krščanski družini
	102 Iz očetovih zapiskov
	103 Pleemnitost in srčna kultura
	105 Dopisujemo si
	110 Anketa XIII.
FANTJE IN DEKLETA	112 Danjelove zgodbe
	114 Trije za zakon
	116 Dnevnik Ane Marije
ROMAN	120 Zlato večnega Juda
	118 Iz Slovenije
NOVICE	124 Med nami v Argentini

NAROČNINA: Celoletna naročnina v Argentini in obmejnih državah 1.600.— pesov; v ZDA in v Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800.— lir; drugje protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pis., Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

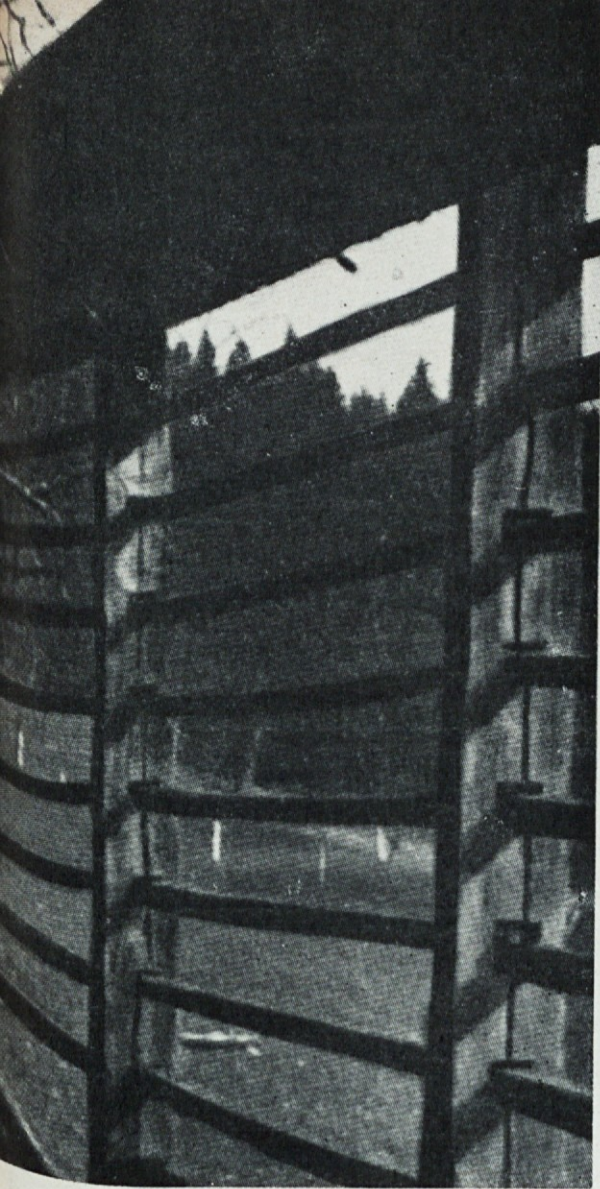
Kanada: Ivan Marn, 131 Treeview Drive, Toronto 14, Ont., Canada.

Trs.: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Italia.

Avstrija: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejujeta dr. Stare Alojzij in Rode Jurij. — Editor resp.: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs Aires, Reg. de la Prop. Intel. No. 843.966. Tiska Vilko SRL, Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

V različnih načinih življenja in ob različnih nalogah uresničujejo eno samo svetost vsi, kateri se dajo voditi božjemu Duhu in kateri v poslušnosti molijo Boga Očeta, hodijo za Kristusom, ubogim, ponižnim in obloženim s križem, da bi si zaslužili deležnost pri njegovem povečanju.

Cerkveni zbor v dokumentu o Cerkvi, števil. 41

Ovitek in notranja oprema: arh. Vombergar Jurij

